

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ: ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

Εναρμόνιση ανωνύμων εταιριών σύμφωνα με ν.4548/2018

Σύγκριση με το νόμο 2190/1920

ΦΟΙΤΗΤΗΣ: ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΠΡΑΙΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΠΑΣ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ - 2019

Πρόλογος

Σκοπός της παρούσης εργασίας είναι η παρουσίαση, ανάλυση και αξιολόγηση του νόμου 4548/2018 για τις Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.). Για το λόγο αυτό, δίδεται μία αρχική παρουσίαση των Α.Ε. γενικά, ενώ στη συνέχεια αναλύονται τα σημαντικότερα σημεία του εν λόγω νόμου. Η εργασία ολοκληρώνεται με τη σύγκριση του 4548/2018, με τον ΚΝ2190-1920, τον οποίο και αντικατέστησε.

Περίληψη

Σύμφωνα με όσα θα αναφερθούν και θα σχολιαστούν στις ακόλουθες σελίδες της εργασίας, θα λέγαμε πως βασικός σκοπός της εν λόγω εργασίας, αναφέρεται σχετικά η συλλογή, αξιολόγηση και συζήτηση στοιχείων που τοποθετούνται στο πλαίσιο της ανάλυσης των δεδομένων για την ανάλυση του Ν. 4548 και σύγκριση με τον ΚΝ2190-1920.

Ως εκ τούτου, και προκειμένου η εν λόγω εργασία να θεωρείται ορθή και αποτελεσματική ως προς τα στοιχεία που εξετάζει, διαχωρίζεται σχετικά σε τρία (3) κεφάλαια, με το Κεφάλαιο 1 να αναφέρεται στην Ανάλυση και Χαρακτηριστικά των Ανωνύμων Επιχειρήσεων, το Κεφάλαιο 2 οριοθετείτε στην Εναρμόνιση των Ανωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) με το Νόμο 4548/2018 και το Κεφάλαιο 3 να αναφέρεται στην Πλήρης Εναρμόνιση των Ανωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) με το Νόμο 4548/2018 και η Μελλοντική τους Λειτουργία.

Abstract

According to what will be mentioned and will be commented on the following pages of the work, we would say that the main purpose of this work is the collection, evaluation and discussion of data that are placed in the analysis of the data for the analysis of L. 4548 and comparison with KN2190-1920.

Therefore, and in order for this work to be considered correct and effective with regard to the elements under consideration, it is divided into three (3) chapters, with Chapter 1 referring to Analysis and Characteristics of Societes Anonymes, Chapter 2 delimit in Harmonization of Societes Anonymes (SA) with Law 4548/2018 and Chapter 3 refers to the Full Harmonization of Societe Anonyme (SA) with Law 4548/2018 and their Future Operation.

Λέξεις Κλειδιά

- ❖ Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.)
- ❖ Νόμος 4548/2018
- ❖ Νόμος ΚΝ2190-1920
- ❖ Γενική Συνέλευση
- ❖ Διοικητικό Συμβούλιο
- ❖ Μέτοχοι
- ❖ Μετοχικό Κεφάλαιο

Περιεχόμενα

Πρόλογος.....	0
Περίληψη.....	2
Abstract.....	3
Λέξεις Κλειδιά.....	4
Κατάλογος Πινάκων.....	7
Εισαγωγή.....	8
1. Κεφάλαιο Πρώτο : Ανάλυση και Χαρακτηριστικά των Αωνύμων Επιχειρήσεων. 11	
1.1. Εννοιολογικός Προσδιορισμός των Αωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.).....	11
1.2. Στοιχεία που Προσδιορίζουν την Λειτουργία των Αωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) στη Σημερινή Αγορά	12
1.2.1. Κινήσεις που Απαιτούνται για την Σύσταση και Λειτουργίας της Ανώνυμης Εταιρείας.....	13
1.2.2. Κινήσεις που Απαιτούνται Σχετικά για την Μετατροπή μιας Διαφορετικής Μορφής Επιχείρησης σε Α.Ε.	19
1.3. Τρόπος Λειτουργίας της Ανώνυμης Εταιρείας.....	23
1.3.1. Η Γενική Συνέλευση.....	25
1.3.2. Διοικητικό Συμβούλιο	26
1.3.3. Οι Ελεγκτές	27
1.4. Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα της Ανώνυμης Εταιρείας	31
2. Κεφάλαιο Δεύτερο : Εναρμόνιση των Αωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) με το Νόμο 4548/2018.....	32
2.1. Βασικά Χαρακτηριστικά του Νόμου 4548/2018.....	32
2.2. Παράγοντες που Επηρεάζουν την Λειτουργία των Αωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) Σύμφωνα με το Νόμο 4548/2018	47
2.2.1. Αλλαγή στις Μετοχές	49
2.3. Τελική Εναρμόνιση των Αωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) Σύμφωνα με το Νόμο 4548/2018	50
3. Κεφάλαιο Τρίτο : Η Πλήρης Εναρμόνιση των Αωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) με το Νόμο 4548/2018 και η Μελλοντική τους Λειτουργία.....	52
3.1. Πλήρης Εναρμόνιση των Αωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) με το Νόμο 4548/2018 και τα Σημεία Σύγκρισης με το Νόμο 2190/1920	52

3.2. Τομείς Σύγκρισης Λειτουργίας των Ανωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) Πριν και Μετά την Εφαρμογή του Νόμου 4548/2018 σε Σύγκριση με το Νόμο 2190/1920	61
3.3. Η Μελλοντική Λειτουργία των Ανωνύμων Επιχειρήσεων Σύμφωνα με το Νόμο 4548/2018 και η Πλήρης Εναρμόνιση Αυτών.....	70
3.4. Σύνοψη Βασικών Διαφορών Ν.4548 και Νόμου 2190/1920.....	72
4. Κεφάλαιο Τέταρτο : Επίλογος – Συμπεράσματα	76
Βιβλιογραφία	77

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1. Αμοιβές και αποζημιώσεις μελών Δ.Σ. και αρμόδια όργανα	60
Πίνακας 2. Ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας των Γ.Σ. σύμφωνα με το νόμο	63
Πίνακας 3. Δικαιώματα των μετόχων "μειοψηφίας" και απαιτούμενα ποσοστά.....	65
Πίνακας 4. Σύνοψη διαφορών των Ν. 4548/2018 και 2190/1920.....	72

Εισαγωγή

Η επιχείρηση με διακριτικό τίτλο S.A. (Societe Anonyme, A.E.) είναι εμπορική εταιρεία, η οποία διέπεται από τις διατάξεις του νέου νόμου αριθ. 4548/2018. Ο νέος Νόμος 4548/2018 θα τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο παλαιός Νόμος 2190/20 θα τεθεί σε λειτουργία μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2018. Η αποτίμηση των εισφορών σε είδος γίνεται με νέο νόμο που πραγματοποιείται από ελεγκτικές εταιρείες ή με ανεξάρτητους πιστοποιημένους ελέγχους ή λογιστές ή από πιστοποιημένους εκτιμητές. Τα χαρακτηριστικά της είναι τα εξής (Καραμάνης, 2008)

- ✓ Ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο 25.000,00 €
- ✓ Τουλάχιστον ένας ιδρυτής (νομικά πρόσωπα ή φυσικά πρόσωπα)
- ✓ Μπορεί να είναι ιδρυτέςαλλοδαποί πολίτες ή νομικά πρόσωπα
- ✓ Το κεφάλαιο διαιρείται σε ονομαστικές μετοχές, ονομαστικές μετοχές
- ✓ Η ονομαστική αξία των μετοχών είναι τουλάχιστον 0,04 € και μέγιστη 100 €. Από την 1η Ιανουαρίου 2019, όλες οι μετοχές θα "ονομάζονται".

Μια ΑΕ μπορεί να συσταθεί από ένα, δύο ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Η διάρθρωση και λειτουργία της Α.Ε. διέπεται από το καταστατικό που πρέπει να εκτελείται ενώπιον συμβολαιογράφου, αποτελεί δηλωμένο δημόσιο έγγραφο και πρέπει να αναφέρει τα εξής:

- ✓ Ιδρυτές / μετόχους: πλήρες όνομα, επάγγελμα, κατοικία και εθνικότητα, αριθμός ΦΠΑ και εθνικό αναγνωριστικό / διαβατήριο.
- ✓ Όνομα και σκοπούς της εταιρείας
- ✓ Η έδρα / διεύθυνση: πρέπει να είναι εγκατεστημένη στην περιοχή ενός Έλληνα σε δήμο ή κοινότητα.
- ✓ Το μετοχικό κεφάλαιο: καθορίζεται το ποσό και τον τρόπο πληρωμής κεφαλαίου
- ✓ Διάρκεια της εταιρείας: Η Εταιρεία ιδρύεται για καθορισμένη περίοδο, όπως ορίζεται στο καταστατικό ή υπάρχει η δυνατότητα μη προσδιορισμένης διάρκειας

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων είναι το ανώτατο διοικητικό όργανο μιας Εταιρείας Περιορισμένης Μετοχής που έχει το δικαίωμα να αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν την εταιρεία. Το διοικητικό συμβούλιο έχει τις εκτελεστικές αρμοδιότητες της εταιρείας. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων πρέπει να

πραγματοποιηθεί μέχρι την 10η ημέρα του 9ου μήνα μετά το τέλος της χρήσης. Έκτακτες Γενικές Συνελεύσεις μπορούν να διεξάγονται ανά πάσα στιγμή. Οι Γενικές Συνελεύσεις διεξάγονται σε οποιοδήποτε μέρος, εφόσον δεν υπάρχει περιορισμός από το Καταστατικό. Η Γενική Συνέλευση έχει αποκλειστική αρμοδιότητα να αποφασίζει:

- ✓ Τροποποιήσεις του καταστατικού, συμπεριλαμβανομένων αυξήσεων κεφαλαίου ή μειώσεων.
- ✓ Εκλογή διευθυντών και νόμιμων ελεγκτών
- ✓ έγκριση του Ισολογισμού της Εταιρείας, κτλ.
- ✓ Χορήγηση ετήσιων αποτελεσμάτων και αμοιβές διευθυντή.
- ✓ Έκδοση ομολόγων
- ✓ Συγχωνεύσεις, παράταση της διάρκειας ή διάλυση / εκκαθάριση της εταιρείας.
- ✓ Διορισμός των εκκαθαριστών

Η διοίκηση μιας εταιρείας περιορισμένης ανά μετοχή (S.A) αποτελεί ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου. Οι διευθυντές εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Ένας διευθυντής δεν χρειάζεται να είναι μέτοχος. Το καταστατικό μπορεί να μεταβιβάζει ορισμένες εξουσίες σε έναν ή περισσότερους διευθυντές ή εκτελεστικούς διευθυντές της εταιρείας. Δεν αμφισβητείται ότι το νομοθετικό πλαίσιο για τις ανώνυμες εταιρείες (SAs) που είχε αρχικά νομοθετηθεί το 1920, υπήρξε, παρά τις μεταρρυθμίσεις που ακολούθησαν, σε κάποιο βαθμό δυσλειτουργικό και "παλιομοδίτικο".

Στο παραπάνω πλαίσιο λοιπόν, σημειώνεται μια περιορισμένη και αποσπασματική μεταρρύθμιση του Ν. 2190/1920 το 2007 με το Ν. 3604/2007 καθώς και ορισμένες άλλες τροποποιήσεις που έγιναν κυρίως με σκοπό τη μεταφορά στην ελληνική δικαιοδοσία σχετικών οδηγιών της ΕΕ για το εταιρικό δίκαιο δεν αποδείχθηκαν επαρκείς για την αποκατάσταση των ανωτέρω.

Ο Νόμος 4548/2018 (ο «Νόμος»), ο οποίος εγκρίθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο στις 13 Ιουνίου 2018 και δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως αρ. 104 / 13.06.2018, εισάγει μια συνολική και σημαντική μεταρρύθμιση του αντίστοιχου νομοθετικού πλαισίου. Το πεδίο εφαρμογής αυτής της μεταρρύθμισης είναι:

- I. να συστηματοποιήσει τους κανόνες που διέπουν τις ΕΑ με: (α) την ενοποίηση, στο μέτρο του δυνατού, σε ένα νομικό μέσο, όλων των διάφορων διατάξεων που διασκορπίζονται σε διάφορους νόμους, β) την κατάργηση των κανόνων, οι οποίοι

ήταν πολύ παρωχημένοι · και (γ) θέσπιση κανόνων για την υιοθέτηση θεμάτων, τα οποία έχουν εφαρμοστεί εκτενώς στη νομική πρακτική, παρά την έλλειψη ρητής ρύθμισης στο πλαίσιο του Ν. 2190/1920.

- II. να εισαγάγει καινοτόμους κανόνες και να εκσυγχρονίσει το νόμο για τις ΑΕ με στόχο να καταστήσει το νομοθετικό πλαίσιο πιο ευέλικτο και φιλικό προς τις επιχειρήσεις, να μετριάσει το διοικητικό φόρτο και να επικεντρώσει την κρατική εποπτεία σε εκείνες τις οντότητες που προσελκύουν δημόσιο συμφέρον. Στο πλαίσιο αυτό, ο νόμος σε ορισμένες περιπτώσεις διακρίνει την εφαρμογή ορισμένων υποχρεώσεων ανάλογα με το αν μια ΑΕ είναι μια μεγάλη επιχείρηση, μια μεσαία επιχείρηση, μια μικρή επιχείρηση ή μια πολύ μικρή επιχείρηση ή ένας φορέας δημοσίου συμφέροντος.

Ο νόμος καταργεί στο σύνολό του το Ν. 2190/1920, με εξαίρεση τις διατάξεις του νόμου περί αναδιοργάνωσης των εταιρειών, οι οποίες παραμένουν σε ισχύ μέχρι την έκδοση ειδικής αντίστοιχης νομοθεσίας που εφαρμόζεται ομοιόμορφα σε όλους τους τύπους επιχειρήσεων. Ο νόμος τίθεται σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2019 (με την επιφύλαξη ιδιαίτερων εξαιρέσεων και διατάξεων). Συνεπώς, οι ενδιαφερόμενοι έχουν σχεδόν έξι (6) μήνες για να εξοικειωθούν με το νέο νομοθετικό εργαλείο, ενώ οι εταιρείες έχουν την ευελιξία να τροποποιήσουν το καταστατικό τους προκειμένου να τις ευθυγραμμίσουν με το νέο νομοθετικό πλαίσιο. Η ευθυγράμμιση αυτή μπορεί να περάσει μέσω γενικής συνέλευσης των μετόχων με απλή απαρτία και πλειοψηφία, υπό τον όρο ότι θα γίνει μέχρι τις 31.12.2019.

1. Κεφάλαιο Πρώτο:Ανάλυση και Χαρακτηριστικά των Ανωνύμων Επιχειρήσεων

1.1. Εννοιολογικός Προσδιορισμός των Ανωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.)

Αναφερόμενοι σχετικά στον ορισμό της σύστασης μιας Ανώνυμης Εταιρείας, θα λέγαμε πως ο θεσμός της Α.Ε. σχετίζεται ουσιαστικά με το εταιρικό κεφάλαιο της επιχείρησης το οποίο διαιρείται σε ισόποσα τμήματα που αντιπροσωπεύονται από τίτλους (μετοχές) οι οποίοι μπορούν να μεταβιβασθούν, ενώ κάθε εταίρος ευθύνεται μέχρι του ποσού της εισφοράς του (Καραμάνης, 2008). Τα κύρια χαρακτηριστικά, λοιπόν, των επιχειρήσεων που έχουν μορφή Α.Ε. και ουσιαστικά ορίζουν την λειτουργία της, είναι τα εξής:

- Η καθαρή περιουσία (ίδιο κεφάλαιο) της επιχείρησης διαχωρίζεται σε μετοχικό κεφάλαιο και σε μη μετοχικό κεφάλαιο (αποθεματικά, διαφορές υπέρ το άρτιο, ποσά προοριζόμενα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, κέρδη εις νέο κ.λ.π.).
- Φορείς του κεφαλαίου των Α.Ε. είναι οι κάτοχοι των τίτλων μετοχών (μέτοχοι) οι οποίοι διατηρούν ενοχικό και όχι εμπράγματο δικαίωμα επί της περιουσίας της Α.Ε. Οι μέτοχοι δεν έχουν τα δικαιώματα εταίρου προσωπικής εταιρίας και πολλές φορές δεν έχουν τη συνείδηση επιχειρηματία αλλά μάλλον του κεφαλαιούχου - επενδυτή.
- Η ιδιότητα του μετόχου μεταβιβάζεται με τη μεταβίβαση του τίτλου της μετοχής.
- Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις κάθε μετόχου εξαρτώνται από το ύψος της κεφαλαιακής του συμμετοχής, γι' αυτό η Α.Ε. χαρακτηρίζεται ως κεφαλαιουχική ή κεφαλαιακή εταιρία και όχι ως προσωπική.
- Η Α.Ε. αποτελεί νομικό πρόσωπο του οποίου τα δικαιώματα και υποχρεώσεις απορρέουν από το νόμο και το καταστατικό.
- Κατά ρητή διάταξη του νόμου, έχει την εμπορική ιδιότητα έστω και αν το αντικείμενο των εργασιών της δεν είναι εμπορικές πράξεις.

- Η οικονομική ευθύνη των μετόχων έναντι των τρίτων περιορίζεται μέχρι το ποσό συμμετοχής τους στη διαμόρφωση του κεφαλαίου της Α.Ε.
- Το κεφάλαιο που απαιτείται για την σύσταση και λειτουργία της Α.Ε. ορίζεται στα 60.000 ευρώ

1.2. Στοιχεία που Προσδιορίζουν την Λειτουργία των Ανωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) στη Σημερινή Αγορά

Αναφερόμενοι στα νομικά χαρακτηριστικά μιας Ανώνυμης Εταιρείας, θα λέγαμε πως σύμφωνα με τον αρχικό Νόμο 2190/1920 που διέπει το πλαίσιο λειτουργίας των ΑΕ, θα λέγαμε πως ο Νόμος αυτός έχει σκοπό να επιτύχει τα ακόλουθα (Καραμάνης, 2008)

- Να εισαγάγει τις επιχειρήσεις στην εποχή της πληροφορίας και των νέων δεδομένων που επιβάλλει ο διεθνής ανταγωνισμός
- Να αναφερθούν στην ενσωμάτωση στο Ελληνικό δίκαιο, η Οδηγία 2006/68/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 6ης Σεπτεμβρίου 2006 για τροποποίηση της Οδηγίας 77/91/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τη σύσταση της ανωνύμου εταιρείας και τη διατήρηση και τις μεταβολές του κεφαλαίου της και, εν μέρει ενσωμάτωση της Οδηγίας 2003/58/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 2003 για τροποποίηση της Οδηγίας 68/151/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις δημοσιότητας για ορισμένες μορφές εταιρειών

Ο παραπάνω νόμος για την σύσταση και λειτουργία των Α.Ε. στα πλαίσια της Ε.Ε., έχει ως σκοπό να προχωρήσει σε απλούστευση των διαδικασιών για τη δημιουργία και ίδρυση ΑΕ και να δημιουργήσει σημαντικές μεταβολές για την οργάνωση αλλά και τις υποχρεώσεις των εταιρειών αυτών. Οι πλέον σημαντικότερες λοιπόν ενέργειες που διέπουν την ίδρυση και λειτουργία των Α.Ε. βάσει σχετικών ευρωπαϊκών πλαισίων και νόμων, οριοθετούνται ως εξής (Νεγκάκης, 2010)

- Η διοικητική παρέμβαση μειώνεται σημαντικά σ' ότι αφορά τη σύσταση της εταιρείας
- Ιδιαίτερη μέριμνα αποδίδεται σ' ότι αφορά την ενίσχυση θέσης των μετόχων
- Τα περιθώρια καταστατικών αλλαγών διαμορφώνονται σχετικά
- Εμφανίζονται ρυθμίσεις για τη διευκόλυνση των επιχειρηματικών επιλογών αλλά και για την απλοποίηση σύστασης και λειτουργία των εταιρειών
- Θέματα για το Δίκαιο των Α.Ε. αναθεωρούνται σχετικά όπως και γίνεται ρύθμιση για τα επιμέρους στοιχεία που αφορούν τις όποιες

- ❖ Εξαιρέσεις
- ❖ Τροποποιήσεις
- ❖ ικαιώματα μετόχων
- ❖ Εταιρικών σχέσεων
- ❖ Απλούστευσης καταστατικών
- ❖ Ευελιξία μετόχων
- ❖ Ποσοστών δικαιωμάτων μετόχων
- ❖ Ορίου απόκτησης μετοχών

Τέλος, με τον συγκεκριμένο νόμο, καταργείται η απόκτηση μετοχών η οποία αποσκοπεί σε στήριξη των εταιρειών στο Χρηματιστήριο.

1.2.1. Κινήσεις που Απαιτούνται για την Σύσταση και Λειτουργίας της Ανώνυμης Εταιρείας

Οι κινήσεις οι οποίες απαιτούνται στις μέρες μας για την σύσταση και λειτουργία της μορφής Ανώνυμης Εταιρείας στις μέρες μας, αναφέρονται στα στοιχεία που παραθέτονται ως ακολούθως (Νεγκάκης, 2010)

- Σύνταξη Καταστατικού

Η σύνταξη του καταστατικού είναι η πρώτη κίνηση η οποία σηματοδοτεί την σύσταση μιας Α.Ε. Σχετικά με το καταστατικό της σύστασης και λειτουργίας μιας Α.Ε.,

αυτό λαμβάνεται ως ένα βασικό και στοιχεώδες έγγραφο νομικής μορφής της εταιρείας. Το έγγραφο αυτό αναφέρει τα σημαντικά θέματα της σύστασης της επιχείρησης, τα οποία σχετίζονται με

- Τη θέση των μετόχων
- Τη διοίκηση της επιχείρησης
- Τη χρονική διάρκεια ζωής της
- Τη σύσταση και την διαλυση της

Αντίστοιχα, το άρθρο 2 του Κ.Ν. 2190/20, ορίζει με την κάθε λεπτομέρεια την όποια πληροφορία πρέπει να αναφέρεται στο καταστατικό ίδρυσης και λειτουργίας μιας Α.Ε.

- ***Προέγκριση Επωνυμίας μιας Α.Ε.***

Από τη στιγμή που οι μέτοχοι μιας Α.Ε. επιχείρησης έχουν αποφασίσει για την επωνυμία της και τον διακριτικός της τίτλος, είναι αναγκαίο να πληροφορηθεί το επιμελητήριο στο οποίο υπάγεται για το γεγονός αυτό και να βεβαιωθεί ότι ο τίτλος αυτός δεν ανήκει σε κάποια άλλη επιχείρηση (Νεγκάκης, 2010). Επίσης πρέπει η όποια συστασή της να είναι συμφωνείμμε τη απαίτηση του Νόμου. Στο Επιμελητήριο θα συμπληρωθεί μια αίτηση και θα πληρωθεί ένα παράβολο των 5 ευρώ (Φλώρος, 2010).

Σε περίπτωση που τόσο η επωνυμία όσο και ο διακριτικός τίτλος της Α.Ε. είναι αποδεκτά, θα δοθεί μια βεβαίωση και ένας αύξων αριθμός ώστε να κρατηθεί η επωνυμία. Ο αριθμός αυτός έχει ισχύει για 2 μήνες. Στην αντίθετη περίπτωση όπου η επιλεγμένη επωνυμία ήδη χρησιμοποιείται από κάποια άλλη εταιρεία ή δεν συμβαδίζει με τις απαιτήσεις του Νόμου, τότε είναι απαραίτητο να επιλεγθεί νέα επωνυμία και το Σχέδιο του Καταστατικού να προσαρμοστεί αναλόγως.

Δεν είναι υποχρεωτικό το Σχέδιο της Προέγκρισης της Επωνυμίας αλλά παρ'όλα αυτά είναι χρήσιμο να έχει τακτοποιηθεί πριν από τη σύνταξη και την υπογραφή του καταστατικού. Με αυτό τον τρόπο βεβαιώνεται ότι η επιλεγμένη επωνυμία είναι αποδεκτή και οι όποιες αλλαγές στο καταστατικό δεν χρειάζονται σχετικά (Φλώρος, 2010).

- ***Ενημέρωση Δικηγορικού Σύλλογου για Σύσταση Α.Ε.***

Πριν από την υπογραφή του καταστατικού μιας Α.Ε., είναι υποχρεωτική η καταβολή στο Δικηγορικό Σύλλογο ενός γραμματίου προείσπραξης για τον συμπράττοντα δικηγόρο. Ο δικηγόρος αυτός θα είναι παρόν σ' ότι αφορά την υπογραφή του καταστατικού για την Α.Ε. Αναφέρεται ότι το κεφάλαιο σύστασης πρέπει να είναι μεγαλύτερο των 60.000 ευρώ σύμφωνα με το Νόμο 2842/2000 για τη σύσταση Α.Ε. Σε ότι αφορά το ποσό του γραμματίου για την προείσπραξη της αμοιβής του δικηγόρου είναι 1% και αφορά τα πέντε πρώτα εκατομμύρια του μετοχικού κεφαλαίου και 0,5% για τα υπόλοιπα ποσά σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν. 3026/54 ο οποίος ορίζει τα παραπάνω (Καραμάνης, 2008).

- ***Υπογραφή Καταστατικού Α.Ε. σε Συμβολαιογράφο***

Η υπογραφή του Καταστατικού σε Συμβολαιογράφο, είναι το επόμενο βήμα για τη σύσταση της Α.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 1 Κ.Ν. 2190/20 που τροποποιήθηκε από το άρθρο 5 του Π.Δ. 409/86. Είναι λοιπόν υποχρεωτική η προσκόμιση στο συμβολαιογράφο των ακόλουθων στοιχείων (Νεγκάκης, 2010)

- Σχεδίου του Καταστατικού
- Τα ΑΦΜ των μετόχων και οι προσωπικές τους ταυτότητές
- Το γραμμάτιο είσπραξης από το Δικηγορικό Σύλλογο

Αν αναφερθεί ότι στους ιδρυτές της εταιρείας ανήκει κάποια άλλη επιχείρηση, τότε είναι υποχρεωτική η προσκόμιση των όποιων νομιμοποιητικών εγγράφων αυτής της εταιρείας. Στη συνέχεια όλα τα ιδρυτικά μέλη της εταιρείας, θα υπογράψουν το καταστατικό και ο δικηγόρος που είναι παρόν θα συντάξει το σχέδιο αυτό. Μπορεί οι ιδρυτές της επιχείρησης από τη στιγμή που θα είναι παρόντες να υπογράψουν οι ίδιοι ή να εκπροσωπηθούν με τη χρήση συμβολαιογραφικού πληρεξούσιου, σε περίπτωση που κάποιος τρίτος υπογράψουν για εκείνους (Φλώρος, 2010).

Η ύπαρξη νομικών προσώπων ανάμεσα στους ιδρυτές, συνεπάγεται ότι εκείνα τα πρόσωπα εξουσιοδοτούν μέσα από τα αρμόδια όργανα τα φυσικά πρόσωπα εκείνα που θα είναι παρόντα στη συμβολαιογράφο και τις απαραίτητες για εκεί διαδικασίες (Φλώρος, 2010).

- ***Προσκόμιση Συστατικού στο Επιμελητήριο***

Το άρθρο 7 του Ν.2081/92 αναφέρει ότι το καταστατικό που είναι υπογεγραμμένο και αφορά της σύσταση Α.Ε., θα πρέπει να προσκομίζεται σε δυο αντίγραφα στο οικείο επιμελητήριο και να προσφέρεται

- Ένας αύξοντας αριθμός για τη κατοχύρωση της επωνυμίας
- 2 χαρτόσημα δημοσίου των 3 ευρώ για το κάθε ένα
- Σχετική αίτηση σύστασης Α.Ε.

Στη συνέχεια ελέγχεται από το επιμελητήριο η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος και θεωρείται το καταστατικό για τον έλεγχο δικαιώματος χρήσης Επωνυμίας και Διακριτικού Τίτλου της επωνυμίας.

- ***Καταβολή Καταστατικού στην Αρμόδια ΦΑΕΕ / ΦΑΒΕ και Καταβολή ΦΣΚ***

Αφού έχει υπογραφθεί το σχετικό καταστατικό και έχουν περάσει 15 ημέρες από την υπογραφή του για την σύσταση Α.Ε., είναι υποχρεωτικό να καταβληθεί στην αρμόδια ΦΑΕΕ/ ΦΑΒΕ, ο φόρος συγκέντρωσης για το κεφάλαιο. Ο φόρος αυτός ανέρχεται σε 1% επί του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου. Είναι υποχρεωτικό για τη διαδικασία να προσκομισθούν (Καραμάνης, 2008)

- Δυο αντίγραφα του καταστατικού. Το ένα από αυτά θα είναι θεωρημένο από το επιμελητήριο
- Δήλωση ΦΣΚ
- Επιταγή με το απαιτούμενο ποσό

Αφού θεωρηθεί το καταστατικό αυτό, θα αποδοθεί εις διπλούν διπλότυπο καταβολής και ένα από τα δυο αντίγραφα της δήλωσης ΦΣΚ. Είναι επίσης δυνατό να ελεγχθούν τα έντυπα TAXIS μέσα από τις σχετικές ιστοσελίδες και που είναι απαραίτητα για τη παραπάνω διαδικασία. Στη συνέχεια θα θεωρηθούν τα βιβλία και τα στοιχεία. Αφού έπειτα όλες οι απαραίτητες ενέργειες έχουν ολοκληρωθεί για τη σύσταση της Α.Ε. τότε πρέπει να γίνει συγκρότηση του πρώτου διοικητικού συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 11 του Κ.Ν. αναφέρεται ότι στους πρώτους δυο μήνες είναι

υποχρεωτικό να γίνει μια συνεδρίαση με θέμα τη πιστοποίηση καταβολής ή όχι από το καταστατικό που ορίζεται από το αρχικό μετοχικό κεφάλαιο (Φλώρος, 2010).

- ***Δήλωση Επιχείρησης στην Αρμόδια Δ.Ο.Υ.***

Το σχετικό Παράβολο Δημοσίου θα πληρωθεί σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ όπως και την εισφορά για το ΤΑΠΕΤ που κοστίζουν περί τα 510 ευρώ. Το σχετικό παράβολο σχετίζεται με τη μετέπειτα δημοσίευση ανακοίνωσης της σύστασης και λειτουργίας Α.Ε. από το Εθνικό Τυπογραφείο (Νεγκάκης, 2010).

- ***Κατάθεση στην Εθνική Τράπεζα***

Ο ενδιαφερόμενος σύστασης και λειτουργίας της Α.Ε., θα καταθέσει στην ΕΤΕ το ποσό ύψους ένα τις χιλίους επί του μετοχικού κεφαλαίου για την Επιτροπή Ανταγωνισμού. Το ποσό αυτό θα κατατεθεί σε ένα ειδικό λογαριασμό στο κεντρικό κατάστημα Αθηνών (Φλώρος, 2010).

- ***Κατάθεση Σχετικών Εγγραφών στη Νομαρχία ή Γ.Γ. Εμπορίου***

Στη συνέχεια, θα πρέπει να κατατεθεί το καταστατικό της εταιρείας στην αρμόδια αρχή ώστε να εγκριθεί η σύστασή της. Η αρχές που είναι αρμόδιες για το σκοπό αυτό, είναι οι εξής (Φλώρος, 2010)

- Η Νομαρχία στην οποία υπάγεται η έδρα της επιχείρησης
- Η Διεύθυνση Α.Ε. και Πίστεως Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή σε περίπτωση που η σύσταση μιας Α.Ε., ανήκει στις παρακάτω κατηγορίες
- ❖ Πιστωτικά Ιδρύματα και Υποκαταστήματα Πιστωτικών Ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους σε άλλο Κράτος μέλος ή Τρίτη Χώρα (άρθρο 51 και 78 του Κ.Ν.2190/20 σε συνδυασμό με τον ν.2076/92)
- ❖ Ανώνυμες εταιρείες που οι μετοχές τους είναι εισηγμένες στην Κύρια και Παράλληλη Αγορά του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών

- ❖ Ανώνυμες εταιρείες Επενδύσεων Χαρτοφυλακίου και Ανώνυμες Εταιρείες Διαχείρισεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων (Ν.1969/91)
- ❖ Ανώνυμες Χρηματιστηριακές Εταιρείες (Α.Χ.Ε.) και Ανώνυμες Χρηματιστηριακές Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών (ΑΧΕΠΕΥ) (Ν.1806/88)
- ❖ Ανώνυμες Εταιρείες Διαχείρισεως Αμοιβαίων Κεφαλαίων Ακίνητης Περιουσίας και Ανώνυμες Εταιρείες Επενδύσεων σε Ακίνητη Περιουσία
- ❖ Αθλητικές Ανώνυμες Εταιρείες (Ποδοσφαιρικές Α.Ε. και Καλαθοσφαιρικές Α.Ε.) (Ν.1958/91)
- ❖ Ανώνυμες Εταιρείες που σύμφωνα με ειδικές διατάξεις εποπτεύονται από τη Δ/ση Α.Ε. και Πίστεως και είναι οι εξής:

- Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών Α.Ε.
- Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών Α.Ε.
- Εταιρεία Εκκαθάρισης Συναλλαγών επί Παραγώγων Α.Ε.
- Ελληνικά Χρηματιστήρια Ανώνυμη Εταιρεία Συμμετοχών
- Οργανισμός Κεντρικής Αγοράς Αθηνών Ανώνυμη Εταιρεία
- Κεντρική Αγορά Θεσσαλονίκης Ανώνυμη Εταιρεία
- Ελληνικό Φεστιβάλ Ανώνυμος Εταιρεία
- Ελληνικά Τουριστικά Ακίνητα Ανώνυμη Εταιρεία

Οι παραπάνω επιχειρήσεις Α.Ε. αναφέρονται ότι διέπονται από διαφορετικό καθεστώς σύστασης και λειτουργίας στην αγορά. Οι προαναφερόμενες εταιρείες, καθώς επίσης και τα Ανταλλακτήρια (Ν.2515/97), οι Πιστωτικοί Συνεταιρισμοί (Ν.2076/92, Π.Δ.2258/93, ΤΒ196/93), οι Εταιρείες Εξαγωγών (Ν.1731/87), οι Εταιρείες Αποθετηρίων τίτλων (Ν.1892/96) και οι Ασφαλιστικές Εταιρείες (Ν.2496/97, Ν.Δ.400/70) αποτελούν διαφορετικό είδος σύστασης και λειτουργίας (Φλώρος, 2010).

Για το καθεστώς αυτό δίνονται σχετικές πληροφορίες μέσα από τη νομοθεσία ή την επικοινωνία με τις αρμόδιες υπηρεσίες. Για την λειτουργία όμως όλων των επιχειρήσεων Α.Ε., είναι υποχρεωτικό να κατατεθούν στην αρμόδια υπηρεσία τα παρακάτω στοιχεία

- Δύο βασικά αντίγραφα του καταστατικού της επιχείρησης, το ένα θεωρημένο από το οικείο επιμελητήριο για την επωνυμία
- Τη δήλωση του ΦΣΚ
- Σχετικό παράβολο και ΤΑΠΕΤ παραστατικό του γραμματίου είσπραξης της Εθνικής Τράπεζας,
- Σχέδιο της ανακοίνωσης για τη σύσταση της εταιρείας εις τριπλούν

Ωστόσο, είναι πολύ πιθανό κατά την εξέταση του καταστατικού μιας Α.Ε., να ζητηθούν κάποιες τροποποιήσεις από την αρμόδια αρχή. Οι όποιες σχετικές τροποποιήσεις γίνονται από το Συμβολαιογράφο και στη συνέχεια οι ιδρυτές της εταιρείας τις υπογράφουν. Μπορεί και το πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί αντίστοιχα, να υπογράψει.

Σε περίπτωση που η τροποποίηση αφορά την αλλαγή της επωνυμίας ή του διακριτικού τίτλου της επιχείρησης, τότε θα ακολουθήσει σχετική τροποποιητική πράξη από το Συμβολαιογράφο. Στην αρμόδια αρχή θα προσκομισθεί η πράξη αυτή. Αργότερα θα εκδοθεί η απόφαση σχετικά με τη σύσταση τα επιχείρησης και θα γίνει η καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών (Φλώρος, 2010).

- *Κατάθεση στο Εθνικό Τυπογραφείο η Ανακοίνωση Σύστασης και Λειτουργίας Α.Ε.*

Ως τελευταία πράξη της σύστασης και λειτουργίας μιας Α.Ε., αναφέρεται πως στο Εθνικό Τυπογραφείο αποστέλλεται από την αρμόδια αρχή που έχει εκδόσει την απόφαση έγκρισης, η σύσταση της εταιρείας και η ανακοίνωση που αφορά αυτή τη σύσταση. Η ανακοίνωση αυτή θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης και με σκοπό να ξεκινήσει τη λειτουργία της επιχείρησης.

1.2.2. Κινήσεις που Απαιτούνται Σχετικά για την Μετατροπή μιας Διαφορετικής Μορφής Επιχείρησης σε Α.Ε.

Σε ότι αφορά τις απαραίτητες κινήσεις που πρέπει να γίνουν για τη μετατροπή μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης σε Α.Ε., αναφέρονται στις διατάξεις του Εμπορικού νόμου και σε διατάξεις νόμων 2190/20 και 3190/55 όπως επίσης και στις διατάξεις του Αστικού Κώδικα. Σε ότι αφορά τη μετατροπή μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης σε Α.Ε., αυτή αναφέρεται στους εταίρους αλλά και τις εταιρίες τους από τη στιγμή που αποσκοπούν σε δημιουργία μεγαλύτερων οικονομικών μονάδων. Επίσης είναι συμφέρουσα και για τους επιχειρηματίες που λειτουργούν με τη μορφή ατομικής επιχείρησης. Σε ότι αφορά τη μετατροπή εταιρειών σε Α.Ε., η πολιτεία έχει δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον όλα αυτά τα χρόνια, ειδικά αφού (Καραμάνης, 2008)

- Έχει επιχειρηθεί να δημιουργηθεί ένας μεγάλος αριθμός επιχειρήσεων που θα αντέξουν στον ανταγωνισμό της Ε.Ε. τα επόμενα χρόνια
- Νέες θέσεις εργασίας αναμένεται να δημιουργηθούν
- Μακροπρόθεσμα, ενισχύεται η οικονομία της χώρας

Δεν είναι τυχαίο ότι και οι φορολογικές επιβαρύνσεις και δαπάνες που εμφανίζονται από τις κοινές φορολογικές διατάξεις για τη μετατροπή εταιρειών, αναφέρονται σχετικά ως εξής (Νεγκάκης, 2010)

- Η όποια μετατροπή της προηγούμενης μορφής εταιρείας, συνιστά τη λύση της. Έτσι ακολουθεί και η μεταβίβαση των περιουσιακών της στοιχείων και των ακινήτων από την εισφορά της εταιρείας. Ο φόρος μεταβίβασης σε αυτή τη περίπτωση είναι 10-15% στην αξία του ακινήτου.
- Για να γίνει λύση της εταιρείας μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης, είναι υποχρεωτική η εκκαθάριση και η διανομή της εταιρικής περιουσίας όπως και η επιπλέον διαφορά σε εταιρικό κεφάλαιο της ως μαθηματικής ποσότητας και της αξίας της εταιρικής περιουσίας που θα εκκαθαριστεί και ρευστοποιηθεί, φορολογείται αμέσως με τις διατάξεις περί φορολογίας εισοδήματος, μερισμάτων κλπ, με ποσοστό 35%-40%.

Σημειώνεται επίσης πως η Πολιτεία έχει εισάγει νόμους για φορολογικές απαλλαγές για τη μετατροπή εταιρειών μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης σε Α.Ε.. Έτσι όλες εκείνες οι εταιρείες που προχωρούν σε μετατροπή σε Α.Ε. θα έχουν διευκολύνσεις σε αυτή τη μετατροπή που θα είναι και περισσότερο ανέξοδη.

Σύμφωνα με το Ν. 1297/72, αναφέρονται απαλλαγές σε δαπάνες μετασχηματισμού για τις επιχειρήσεις μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης σε Α.Ε., όπως (Φλώρος, 2010)

- Φόρος μεταβίβασης ακινήτου
- Δικαιώματα πάσης φύσεως ταμείων
- Μεταφορά του φόρου εισοδήματος στο χρόνο της διαλύσεως της εκ της μετατροπής δημιουργούμενης νέας εταιρίας, δηλαδή δεν οφείλεται στην περίπτωση αυτή φόρος μεταβίβασης λόγω της υπεραξίας της εταιρικής παρουσίας και ο φόρος αυτός μεταφέρεται στην λύση της εταιρίας, εφαρμόζεται δε με τις εξής προϋποθέσεις:
  - Προσφέρεται η δυνατότητα στη νέα επιχείρηση να διαθέτει ανώνυμες ή ονομαστικές μετοχές χωρίς κανένα χρονικό περιορισμό για τη μεταβίβασή τους
  - Σε ότι αφορά το μικρότερο κεφάλαιο της νέας εταιρείας που θα προκύψει προκειμένου για Α.Ε., είναι στα 300.000 ευρώ
  - Πρέπει όσοι ενδιαφέρονται να ακολουθήσουν όλες τις διατάξεις και την απαραίτητη διαδικασία
  - Σε περίπτωση που δε θέλουν να ακολουθήσουν το νόμο Ν.Δ. 1237/72 /η 2166/20 όλη η διαδικασία μετατροπής επιτελείται σύμφωνα με το άρθρο 67 το Ν. 2190/20 αναφέρεται αρχικά για τη μετατροπή, η πρώτη εκτίμηση του ενεργητικού και του παθητικού της εταιρείας από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 καθώς επίσης ακολουθεί η απόφαση της Συνέλευσης εταίρων στην οποία αναφέρεται το καταστατικό που είναι πλήρες για τη νέα ιδρυόμενη Α.Ε. και τη μετατροπή της. Επίσης αναφέρεται και η σύνθεση του πρώτου ΔΣ της. Τα παραπάνω αναφέρονται σε συμβολαιογραφικό έντυπο που υποβάλλεται στον υπουργό Εμπορίου ή στον νομάρχη για έγκριση

Σύμφωνα με το Νόμο επίσης μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης σε Α.Ε., προβλέπεται η πλειοψηφία τριών τετάρτων από τον αριθμό των εταίρων που εκπροσωπούν και τα τρία τέταρτα των εταιρικών μεριδίων (Φλώρος, 2010). Απαραίτητος είναι ο παράγοντας της εκτίμησης της εταιρικής παρουσίας τόσο του

ενεργητικού όσο και του παθητικού. Η εκτίμηση θα γίνει από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 ΚΝ 2190/1920. Η νόμιμη πλειοψηφία είναι υποχρεωτικό να παρίσταται και ενώπιον συμβολαιογράφου από τη στιγμή που εταίροι έχουν υπογράψει το πρακτικό της Συνέλευσης διαφορετικά η απόφαση δεν είναι νόμιμη (Φλώρος, 2010).

Στο συμβόλαιο μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης σε Α.Ε., επισυνάπτεται το πρακτικό της Συνέλευσης αλλά όχι στη περίπτωση που αναφέρεται ότι οι όσοι μετέχουν στη συνεδρίαση της Συνέλευσης ενεργούν και σα μετέχοντες σε αυτή. Στη συνέχεια θα υποβληθεί το συμβόλαιο στη Νομαρχία ώστε να δοθεί η άδεια και η έγκριση του καταστατικού (Νεγκάκης, 2010).

Ως ακολούθως, αναφέρεται η δημοσίευση και η καταχώρηση της στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας αλλά και όλες οι τροποποιήσεις του καταστατικού που είναι ήδη καταχωρημένο στα βιβλία των εταίρων του Πρωτοδικείου. Αναφέρεται και η δημοσιότητα σύμφωνα με το άρθρο 7β του ΚΝ 2190. Ουσιαστικά, αναφέρεται η καταχώρηση στο Μητρώο ΑΕ της Νομαρχίας, του καταστατικού και της άδειας έγκρισης από το Νομάρχη (Φλώρος, 2010).

Σύμφωνα με το νόμο είναι υποχρεωτική η διπλή δημοσιότητα η οποία γίνεται σε παράλληλη βάση. Συνεπώς από την ολοκλήρωση των παραπάνω διατυπώσεων δημοσίευσης ή από την μετατροπή προερχόμενη εταιρία συνεχίζεται ως ΑΕ. Σημαντικό είναι να αναφερθεί ότι το συμβολαιογραφικό έγγραφο προάγεται στον Υπουργό Εμπορίου κατά τη μετατροπή του και ακολουθεί η σχετική έγκριση και η υποβολή του στα παραπάνω διαδικασίες δημοσιότητας.

Σε κάποιες περιπτώσεις δεν είναι υποχρεωτικό να συνταχθεί πρακτικό συνέλευσης από τη στιγμή που οι εταίροι βρίσκονται στο συμβολαιογράφο και οι ίδιοι λαμβάνουν την απόφασή τους. Η απόφαση που είναι ομόφωνη και παρουσία όλων των εταίρων είναι αποδεκτό το ότι η σύνταξη του πρακτικού συνέλευσης εταίρων δεν είναι απαραίτητη. Δεν είναι απαραίτητη ίδρυση νέου νομικού προσώπου από τη μετατροπή αυτή αλλά αντίθετα ισχύει το ήδη υφιστάμενο με το νέο νομικό ένδυμα του τύπου ΑΕ. Έτσι αναφέρεται πως (Νεγκάκης, 2010)

- ❖ Δεν οφείλεται φόρος μεταβίβασης όταν μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης, εισφέρει τα ακίνητα της, λόγω της μετατροπής, στην ΑΕ
- ❖ Προηγείται πάντοτε της εισφοράς η εξακρίβωση της αξίας της εταιρικής περιουσίας από την Επιτροπή Εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 ν.2190/20
- ❖ Η εισφορά μπορεί να γίνει σε χρήμα αλλά και σε είδος
- ❖ Όλες οι συναλλακτικές εργασίες της υπό μετατροπή μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης σε Α.Ε., θεωρούνται ως γενόμενες για λογαριασμό και για όφελος της συνιστώμενης ΑΕ στην οποία και μεταβιβάζονται αυτοδικαίως

Συνηθίζεται για τη μετατροπή μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης σε Α.Ε., όλοι οι εταίροι της προηγούμενης επιχείρησης να κάνουν αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου αλλά και να ανταλλάσσουν ή να μεταβιβάσουν εταιρικά μερίδια σε τρίτους ή μεταξύ τους. Σκοπός είναι να πετύχουν τη συμμετοχή εταίρων μιας διαφορετικής μορφής επιχείρησης σε Α.Ε. με τέτοια ποσοστά συμμετοχής που να είναι επιθυμητά στους μετόχους. Η πράξη αυτή είναι νόμιμη αλλά είναι σημαντικό να δοθεί ιδιαίτερη σημασία σε όποια ενδεχόμενη φορολογία για την υπεραξία των φορολογουμένων για τα μεταβιβαζόμενα μερίδια (Φλώρος, 2010).

1.3. Τρόπος Λειτουργίας της Ανώνυμης Εταιρείας

Το καταστατικό σύμφωνα με το Κ.Ν.2190/1920, προβλέπει τις αρμοδιότητές των οργάνων που διοικούν την οικονομική μονάδα. Τα όργανα αυτά είναι η Γενική Συνέλευση των μετόχων, το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Ελεγκτές. Στην Γενική Συνέλευση μπορούν να συμμετέχουν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατέχουν μετοχές στην προβλεπόμενη εταιρία. Στην συγκέντρωση της Γενικής Συνέλευσης έχει την δυνατότητα να προβεί σε τροποποιήσεις διατάξεων του καταστατικού, καθώς και διορισμού των υπολοίπων οργάνων διοίκησης και ορισμού των αρμοδιοτήτων τους (Καραμάνης, 2008).

Τα θέματα και οι αποφάσεις σχετίζονται με τις τροποποιήσεις διατάξεων του καταστατικού, την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών

της εταιρίας, την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων και την αποδοχή ή με τη διάθεση των αποτελεσμάτων, σύμφωνα με την πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου. Είναι αυτή οι οποία αποφασίζει γι' την έκδοση ομολογιακού δανείου, τη συγχώνευση ή μετατροπή της εταιρίας, τη λύση και εκκαθάριση αυτής και για τον διορισμό των εκκαθαριστών (Φλώρος, 2010).

Οι συνεδριάσεις γίνονται με δύο τρόπους όπως αυτόκλητα ή με πρόσκληση που θα κάνει το Διοικητικό Συμβούλιο. Η συνεδρίαση γίνεται στην έδρα της εταιρίας. Ψηφίζουν για να παρθούν οι διάφορες αποφάσεις κατά πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου που εκπροσωπείται σ' αυτή και είναι δεσμευτικές για το σύνολο των μετόχων.

Μια φορά το χρόνο, τουλάχιστον, οφείλουν να συνεδριάζουν για να έχει δυνατότητα λήψης αποφάσεων, πρέπει σ' αυτήν να παρευρίσκονται μέτοχοι που εκπροσωπούν, τουλάχιστον, το 20% του μετοχικού κεφαλαίου, με την προϋπόθεση ότι αυτό το ποσοστό δεν θα είναι μικρότερο από το ελάχιστο προβλεπόμενο ποσό που ορίζει ο νόμος για τη σύσταση της εταιρίας. Σε περίπτωση που η εταιρία καλείται να λάβει αποφάσεις για κρίσιμα θέματα, ο νόμος ορίζει μεγαλύτερο ποσοστό προσέλευσης, έτσι ώστε η συνέλευση να έχει απαρτία.

Η πρόσκληση συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου είτε αυτόκλητα θα πρέπει να οργανωθεί και να ανακοινωθεί. Όστε το σύνολο των μετόχων να πληροφορηθούν για τον τόπο συνεδρίασης, την ημερομηνία και την ώρα της συνεδρίασης, καθώς και τα θέματα της ημερήσιας διάταξης για τα οποία θα ληφθούν αποφάσεις από τους μετόχους. Η ανακοίνωση της πρόσκλησης, στην περίπτωση που η Γενική Συνέλευση δεν είναι αυτόκλητη, επιβάλλεται να δημοσιευτεί είκοσι ημέρες πριν από τη σύγκληση της στο ΦΕΚ (Φύλλο Εφημερίδα της Κυβέρνησης) στο τεύχος των Α.Ε. και Ε.Π.Ε., στον ημερήσιο πολιτικό τύπο, σε μία οικονομική εφημερίδα και σε μία ημερήσια ή εβδομαδιαία εφημερίδα, η οποία εκδίδεται στον τόπο της έδρας της Α.Ε. (Φλώρος, 2010)

Τέλος, οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης μπορούν να μην γίνουν αποδεκτές από τους μετόχους οι οποίοι εκπροσωπούν τουλάχιστον το 1/20 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, από το Διοικητικό Συμβούλιο. Επίσης, από οποιοδήποτε μέλος του Δ.Σ. της εταιρίας, εφόσον διαπραγματεύεται ζήτημα ποινικής δίωξης ή αποζημίωσης εναντίον του. Οι λόγοι απόρριψης των αποφάσεων έχει ως αποτέλεσμα την ακύρωση της απόφασης, όταν αυτές λαμβάνονται κατά παράβαση του νόμου ή όταν αυτές υλοποιηθούν θίγονται συμφέροντα μετόχων και πιστωτών της οικονομικής μονάδας (Νεγκάκης, 2010).

1.3.1. Η Γενική Συνέλευση

Οι Γενικές Συνελεύσεις χωρίζονται σε τρία είδη συνέλευσης την τακτική, την έκτακτη και την καταστατική. Το είδος της συνέλευσης είναι ανάλογα με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης, για τα οποία οι μέτοχοι καλούνται να συζητήσουν και να λάβουν αποφάσεις. Το πρώτο είδος συνέλευσης είναι η τακτική συνέλευση που συνέρχεται υποχρεωτικά κάθε έτος και μέσα σε χρονικό διάστημα έξι μηνών από την ημερομηνία λήξης της διαχειριστικής χρήσης και έχει ως θέματα την έγκριση ή μη των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, τον έλεγχο της διοίκησης της εταιρίας, την απαλλαγή ή μη των ελεγκτών και των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου από κάθε ευθύνη αποζημίωσης και την εκλογή νέων μελών Διοικητικού Συμβουλίου από κάθε ευθύνη αποζημίωσης και την εκλογή νέων μελών Διοικητικού Συμβουλίου και Ελεγκτών (Φλώρος, 2010).

Στην τακτική συνέλευση πρέπει να υπάρχει απαρτία, δηλαδή να παρευρίσκονται σ' αυτή μέτοχοι που κατέχουν το 1/5 του μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν υπάρχει απαρτία τότε επαναλαμβάνεται η συνέλευση εντός είκοσι ημερών και συνεδριάζει νόμιμα, χωρίς να απαιτείται η παρουσία μετόχων που κατέχουν ορισμένο ποσοστό μετοχικού κεφαλαίου. Η συμμετοχή αυτή των μετόχων εξαρτάται από τα θέματα που έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα για τη λειτουργία της εταιρίας, ο νόμος επιβάλλει μεγαλύτερο ποσοστό προκειμένου να υπάρχει απαρτία. Η συνέλευση μπορεί να αναβληθεί, εάν αυτό ζητηθεί από μετόχους που εκπροσωπούν το 1/20 του κεφαλαίου, πρέπει, ωστόσο, να συνεδριάσει υποχρεωτικά εντός τριάντα ημερών από την ημερομηνία αναβολής της (Καραμάνης, 2008).

Το δεύτερο, η έκτακτη συνέλευση πραγματοποιείται μετά από αίτηση των μετόχων ή των ελεγκτών προς το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας. Ανακοινώνετε εντός δέκα ημερών, σε χρονική στιγμή που επιθυμούν οι ίδιοι και με θέματα τα οποία αναφέρονται στην αίτηση. Τέλος, η συνέλευση η οποία συγκαλείται με σκοπό την τροποποίηση του καταστατικού, της εταιρίας και ονομάζεται καταστατική. Οι αποφάσεις της αφορούν θέματα που έχουν σχέση με τη μεταβολή του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας ή των σκοπών της εταιρίας, την έκδοση ομολογιακού δανείου, την αλλαγή της έδρας, τη λύση ή την παράταση της διάρκειάς της, καθώς και θέματα σχετικά με τη διάσπαση ή συγχώνευση ή μετατροπή ή αναβίωση (Φλώρος, 2010).

Η συνεδρίαση είναι νόμιμη όταν σ' αυτήν παρευρίσκονται μέτοχοι που εκπροσωπούν τα 2/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν είναι απαρτία συγκαλείται ξανά εντός είκοσι ημερών. Στην δεύτερη συνάντηση πρέπει να εκπροσωπούν οι μέτοχοι 1/2 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση που δεν παρευρίσκονται οι μέτοχοι που προβλέπεται τότε η συνέλευση συγκαλείται σε διάστημα είκοσι ημερών και θεωρείται ότι συνεδριάζει νόμιμα. Εάν παρευρίσκονται σε αυτή οι μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Οι αποφάσεις της καταστατικής Γενικής Συνέλευσης, για ορισμένα θέματα, πέρα από την αυξημένη πλειοψηφία για την απαρτία της, απαιτούν και αυξημένο ποσοστό στη λήψη των αποφάσεων τους (Φλώρος, 2010).

1.3.2. Διοικητικό Συμβούλιο

Οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου είναι να διοικούν και να εκπροσωπούν την εταιρία. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει ποια μέλη θα είναι σε αυτήν και ποιες οι αρμοδιότητες της. Επίσης, έχει την δυνατότητα να αποφασίζει και να εγκρίνει την αμοιβή για τις υπηρεσίες που παρέχει το Διοικητικό Συμβούλιο. Ένας τρόπος αμοιβής είναι επί των κερδών της χρήσης. Η αμοιβή αυτή δίνεται ως ποσοστό από τα καθαρά κέρδη της εταιρίας, εφόσον αυτό προβλέπεται στο καταστατικό της, με απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων που εγκρίνει τον ισολογισμό, τα αποτελέσματα χρήσης και τη διάθεση των κερδών, αφού προηγουμένως έχει παρακρατηθεί από τα κέρδη ο αναλογούν φόρος εισοδήματος, το τακτικό αποθεματικό και το πρώτο μέρισμα (Νεγκάκης, 2010).

Άλλος τρόπος αμοιβής που ορίζεται ή δεν προβλέπεται από το καταστατικό. Η αμοιβή αυτή προσδιορίζεται στο καταστατικό ή λαμβάνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, κατά την τακτική της συνεδρίαση, είναι ένα συγκεκριμένο ποσό και δίδεται χωρίς να ληφθεί υπόψη εάν η εταιρία παρουσιάζει κέρδη ή ζημίες. Ένας τελευταίος τρόπος αμοιβής βάση ειδικής σχέσης ή εντολής. Δηλαδή τελούν τα καθήκοντά τους ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αλλά προσφέρουν και άλλου είδους εργασία. Η Γενική Συνέλευση είναι αυτή που εγκρίνει αμοιβές που έχουν τη μορφή μισθού για της παράλληλες υπηρεσίες που προσφέρουν (Φλώρος, 2010).

Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου δεσμεύουν την εταιρία κατά τη διάρκεια της θητείας του. Η θητεία τους δεν μπορεί να υπερβεί τα έξι χρόνια. Ελέγχονται

από τη Γενική Συνέλευση τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, η οποία είναι και η μόνη αρμόδια, προκειμένου να αποφασίσει για την απαλλαγή ή μη των μελών από ευθύνες που συνεπάγονται οι συγκεκριμένες αποφάσεις. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν κάποιους περιορισμούς τόσο στην συμμετοχή τους σε προσωπικές εταιρίες, όσο να έχουν ατομική επιχείρηση. Απαγορεύεται από το νόμο να έχουν παρεμφερή συμμετοχή και στην ανώνυμη εταιρία, χωρίς την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης. Από την άλλη πλευρά η εταιρία μπορεί να απαιτήσει αποζημίωση από το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου λόγω απώλειας εσόδων αυτής της δραστηριότητας του (Φλώρος, 2010).

Αποτελείται τουλάχιστον από τρία πρόσωπα. Μετά την εκλογή τους, στην πρώτη συνεδρίαση εκλέγουν τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο. Τα μέλη του συνεδριάζουν μία φορά το μήνα, το λιγότερο, στην έδρα της εταιρίας. Η συνεδρίαση γνωστοποιείται μετά από πρόσκληση του Προέδρου του και σε οποιοδήποτε χρονική στιγμή. Οι αποφάσεις καταγράφονται στο βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι αποφάσεις της συνέλευσης πρέπει να είναι νόμιμες, δηλαδή να είναι σύμφωνη με το καταστατικό ή ο σκοπός ή οι αποφάσεις του απέβησαν παράνομοι ή ανήτικοι ή αντίθετοι προς τη δημόσια τάξη. Για να είναι έγκυρη η συνέλευση απαιτείται να παρευρίσκονται στη συνεδρίαση τα μισά συν ένα μέλος, όπως αναφέρθηκε και πιο πάνω δεν μπορεί να είναι λιγότερα από τρία μέλη (Φλώρος, 2010).

1.3.3. Οι Ελεγκτές

Στο διάγραμμα ροής εμφανίζεται η πυραμίδα κατανομής της εξουσίας και της ευθύνης των στελεχών μιας οικονομικής μονάδος. Στο διάγραμμα ροής φαίνονται με γραφική απεικόνιση τα στάδια, οι διαδικασίες και οι αρμοδιότητες για την ολοκλήρωση κάθε οικονομικής μονάδας. Το διάγραμμα ροή σαν περιγραφική τεχνική παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα σε σχέση με άλλες μεθόδους. Διευκολύνει τον ελεγκτή στην κατανόηση του λογιστικού συστήματος και ανακαλύπτει τυχόν αδυναμίες αυτού όσον αναφορά τις αρμοδιότητες και την ευθύνη των διαφόρων ατόμων στην διαδικασία του συστήματος (Καραμάνης, 2008).

Για το διάγραμμα ροής χρησιμοποιούμε σπάνταρ σύμβολο τέτοιων διαγραμμάτων. Το διάγραμμα ροής μπορεί να γίνει με δύο τρόπους τον οριζόντιο και τον κάθετο. Προτιμάτε ο οριζόντιο μέθοδος ως πιο αποτελεσματική. Αντίθετα η κάθετη

μέθοδος είναι πιο δύσκολη και πολύπλοκη. Το διάγραμμα με την οριζόντια μέθοδο αρχίζει από δεξιά προς τα αριστερά. Το διάγραμμα ροή το προετοιμάζει ο ελεγκτής πρέπει να γνωρίζει πολύ καλά το λογιστικό σύστημα της οικονομικής μονάδας.

Η γνώση αυτή αποκτάται με τη συνεχή παρατήρηση, τις συνεντεύξεις, τη χρήση ερωτηματολογίων και τον πολύ χρόνο που έχει αφιερώσει ο ελεγκτής. Το διάγραμμα ροής ενός συστήματος είναι μία γραφική απεικόνιση της διαδικασίας επεξεργασίας των λογιστικών στοιχείων. Όπου εκεί παρουσιάζονται οι διαδικασίες, ο καταμερισμός των ευθυνών, τα λογιστικά βιβλία και στοιχεία της οικονομικής μονάδας (Νεγκάκης, 2010).

Ο έλεγχος προϋποθέτει δύο πρόσωπα τον ελεγκτή και τον ελεγχόμενο. Ο ελεγκτής εξετάζει αντικειμενικά και χωρίς προκαταλήψεις τις πράξεις του και τις ενέργειες. Αντικείμενο του ελεγκτή είναι η οικονομική διαχείριση της ξένης περιουσίας φυσικού ή νομικού προσώπου. Για παράδειγμα σε μία ατομική επιχείρηση ο επιχειρηματίας είναι αυτός ο οποίος απολαμβάνει πρώτος τα έσοδα της επιχείρησης του αλλά δεν παύει και ο ίδιος να είναι διαχειριστής ξένης περιουσίας ως προς τις υποχρεώσεις του. Ο ελεγκτής κάνει μία έκθεση ελέγχου που αποτελούν την επίσημη νομιμότητα της ή μη ορθής διαχείρισης. Επίσης, συνθέτουν την ασφαλιστική δικλείδα που θα προλάβει ή θα επανορθώσει λάθη, ατασθαλίες και κάθε τύπου αυθαιρεσίες (Φλώρος, 2010).

Η έκθεση αυτή για την οικονομική διαχείριση της περιουσίας της οικονομικής μονάδας ενδιαφέρει άμεσα τους μετόχους, ταυτόχρονα τους λοιπούς χρηματοδότες για παράδειγμα τις τράπεζες, τους προμηθευτές, κάθε συναλλασσόμενο με αυτήν. Επίσης, την διοίκηση, το πρόσωπο της οικονομικής μονάδας. Τέλος, το κράτος με την εξασφάλιση φόρων και τυχών επιδοτήσεων κλπ. Ο ελεγκτής είναι υποκείμενο του ελέγχου, δηλαδή το πρόσωπο που καταστρώνει, προγραμματίζει και τελικά διενεργεί την όλη ελεγκτική διαδικασία στην δημόσια και ιδιωτική οικονομία (Φλώρος, 2010).

Υπάρχουν δύο είδη ελεγκτών οι ελεγκτές εσωτερικού και εξωτερικού. Βοηθάει στον καθορισμό και στη λεπτομερή εξέταση των ουσιαστικών και τυπικών προσόντων που πρέπει να διαθέτουν, στον ειδικότερο σκοπό στον οποίο αποβλέπει το έργο τους, καθώς και στην εγκυρότητα και αξιοπιστία των πράξεων πιστοποίησης που εκδίδουν. Ο ελεγκτής μπορεί να είναι εσωτερικός ή να είναι εξωτερικός. Στην πρώτη περίπτωση είναι να έχει υπαλληλική εξάρτηση από την οικονομική μονάδα. Στην άλλη περίπτωση είναι ανεξάρτητος και αδέσμευτος έναντι της επιχείρησης.

Επίσης, εκλέγονται είτε από την επιχείρηση είτε διορίζονται από το κράτος την Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (Δ.Υ.Ο.), την Υπηρεσία Ειδικών Ελέγχου (ΥΠ.Ε.Ε.) κλπ. Υπάρχουν διαφορές ανάμεσα στους δύο αυτούς ελέγχους στους μεν εσωτερικούς ελεγκτές σκοπός εκτός από τις Λογιστικές επαληθεύσεις είναι η εφαρμογή των εσωτερικών οδηγιών με συνέπεια διοικητικές μόνο κυρώσεις. Ενώ στους εξωτερικού ελεγκτές σκοπός είναι η εφαρμογή της Φορολογικής και Εμπορικής Νομοθεσίας με συνέπεια οικονομικές κυρώσεις, απόρριψη βιβλίων κλπ. (Φλώρος, 2010)

Η έκθεση ελέγχου εκφράζει τη γνώμη των ελεγκτών σαν εμπειρογνώμονες πάνω στις οικονομικές εκθέσεις των επιχειρήσεων. Οι οικονομικές εκθέσεις έχουν ως πηγή τα αποδεικτικά στοιχεία που λαμβάνονται από τα λογιστικά βιβλία των επιχειρήσεων. Μπορούν να συλλεχθούν από προσωπικές επιθεωρήσεις των ελεγκτών και διάφορες πηγές έξω από την επιχείρηση.

Από την άλλη οι οικονομικές μονάδες επιθυμούν να δώσουν την οικονομική κατάσταση τους και τα αποτελέσματα χρήσης τους. Αλλά πριν εκφράσουν τη γνώμη τους οι ελεγκτές θα πρέπει να έχουν στοιχεία με τα οποία να αποδεικνύεται ότι τα κονδύλια που εμφανίζονται στις οικονομικές εκθέσεις βασίζονται στα υπόλοιπα των λογαριασμών του καθολικού και ότι αυτά τα υπόλοιπα είναι το τελικό αποτέλεσμα μιας σειράς χρεοπιστώσεων απόρροια των πραγματικών συναλλαγών της επιχείρησης (Φλώρος, 2010).

Τα στοιχεία που συγκεντρώνει ο ελεγκτής είναι πολυπληθή. Όλα αυτά χρειάζονται να αξιολογηθούν και να εκτιμηθούν πριν ο ελεγκτής τεκμηριώσει την άποψη του. Το σύνολο των αποδεικτικών στοιχείων που ο ελεγκτής επιδιώκει να συγκεντρώσει ή να λάβει γνώση μπορούν να χωριστούν σε δύο ομάδες. Η πρώτη ομάδα αφορά κυρίως λογιστικά στοιχεία. Αυτά τα στοιχεία μπορεί να είναι τα λογιστικά βιβλία, τις υπολογιστικές εργασίες για παράδειγμα, θα μπορούσαν να είναι οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό του ποσού της ετήσιας απόσβεσης και το αποτέλεσμα της καταμέτρησης και αποτίμησης των αποθεμάτων.

Τα έγγραφα προς την επιχείρηση καθώς και από τα έγγραφα που εκδίδονται από προμηθευτές, πελάτες, τράπεζες και το δημόσιο. Με τη διασταύρωση εγγράφων από τρίτους, ο ελεγκτής είναι σε θέση να διαπιστώσει κατά πόσο η ελεγχόμενη επιχείρηση διαθέτει ένα αποτελεσματικό σύστημα ελέγχου. Τα ισοζύγια, τους αριθμοδείκτες και τις συγκρίσεις είναι η σύγκριση του ποσού κάθε περιουσιακού στοιχείου υποχρέωσης, εσόδου και δαπάνης με τα αντίστοιχα ποσά των προηγούμενων χρόνων είναι ένας απλός

τρόπος για την διαπίστωση ενδεχόμενων σημαντικών μεταβολών. Σε κάθε μεταβολή οι ελεγκτές θα πρέπει να προστρέχουν στην εύρεση της αιτίας που την προκαλεί.

Η δεύτερη ομάδα σχετίζεται με αποδεικτικά στοιχεία που είναι αποτέλεσμα της ελεγκτικής εργασίας όπως τα φυσικά αποδεικτικά στοιχεία είναι η απλή ύπαρξη περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης αποτελεί για τον ελεγκτή ένα ικανό ελεγκτικό τεκμήριο. Πρέπει όμως να εξακριβωθεί ότι η κυριότητα αυτών ανήκει στην επιχείρηση, δηλαδή όταν το αγοράζουν κύρια είμαστε εμείς ενώ όταν το νοικιάζουμε κύρια είναι οι άλλοι. Ο ελεγκτής μπορεί να διαπιστώσει μόνο έμμεσα την ύπαρξη διαφόρων περιουσιακών στοιχείων που ανήκουν στην κυριότητα της επιχείρησης.

Για παράδειγμα, ο έλεγχος για καταθέσεις γίνεται μέσα από την εξέταση των αντιγράφων κινήσεως λογαριασμού. Επίσης, τα έγγραφα προς τον ελεγκτή από την ελεγχόμενη επιχείρηση και τρίτους. Τα μεταγενέστερα του ισολογισμού γεγονότα όταν υπάρχει περίπτωση, ορισμένες από τις συναλλαγές που γίνονται από την επιχείρηση μετά την κατάρτιση των λογιστικών καταστάσεων της και πριν από την χορήγηση της έκθεσης του ελεγκτή, να επηρεάζουν σημαντικά την μελλοντική οικονομική της θέση.

Τα πιο γνωστά από αυτά είναι η ακύρωση κάποιας σημαντικής παραγγελίας πωλήσεως προϊόντων, η απότομη μείωση των αποθεμάτων της επιχείρησης και η μη είσπραξη επιταγών που όμως παρουσιάζονται ως διαθέσιμα. Όταν εντοπιστούν αυτά τα γεγονότα, ελέγχεται η επίδραση τους πάνω στην αξιοπιστία των λογιστικών καταστάσεων και στην μελλοντική πορεία της επιχείρησης και όταν αυτά έχουν σημαντική επίδραση ο ελεγκτής οφείλει να κάνει σχετική μνεία στην έκθεση ελέγχου του (Νεγκάκης, 2010).

Άλλα στοιχεία οι πληροφορίες που προέρχονται από συνεντεύξεις, παρατηρήσεις και επισημάνσεις του ελεγκτή και αποδεικτικά στοιχεία από εμπειρογνώμονες είναι χαρακτηριστικό ότι πολλές φορές οι ελεγκτές όταν αναφέρονται σε εκτιμήσεις ειδικών πραγμάτων όπως είναι οι φυσικοί πόροι ή διάφορα μηχανήματα, αδυνατούν να τα εκτιμήσουν λόγω έλλειψης ειδικών γνώσεων. Δημιουργείται λοιπόν η ανάγκη προσφυγής στις γνώσεις κάποιου ειδικού ο οποίος καλείται εμπειρογνώμονας και ο οποίος μπορεί να είναι γεωλόγος, βιολόγος, δικηγόρος, μηχανικός κλπ. (Καραμάνης, 2008).

1.4. Πλεονεκτήματα και Μειονεκτήματα της Ανώνυμης Εταιρείας

Η επιχειρησιακή συγκρότηση με μορφή Α.Ε. παρέχει μεγαλύτερη ευχέρεια συγκεντρώσεως κεφαλαίων έναντι της ατομικής επιχειρήσεως, ενώ υστερεί όσον αφορά στην ταχύτητα λήψεως αποφάσεων. Θα ήταν όμως δυνατό να αμφισβητηθεί αν ο βαθμός ταχύτητας λήψεως αποφάσεων είναι αποφασιστικό κριτήριο πλεονεκτικής θέσεως της ατομικής επιχειρήσεως έναντι της Α.Ε. με τις σύγχρονες συνθήκες οικονομικής προόδου και τεχνικής.

Εξάλλου, κριτήριο επιτυχίας δεν αποτελεί η ταχύτητα λήψεως αποφάσεως αλλά η ταχύτητα λήψεως σωστής αποφάσεως, όπως ακριβώς δεν είναι η απλή πώληση που χαρακτηρίζει την επιτυχία αλλά η αποτελεσματική πώληση. Έτσι θα ήταν δυνατό να τεθεί ως κριτήριο και να καταλογισθεί ως πλεονέκτημα ή μειονέκτημα της μιας ή της άλλης μορφής επιχειρησιακής συγκροτήσεως, ατομικής ή εταιρικής, η ευχέρεια που διαθέτει κάθε μορφή για λήψη ορθής αλλά και σχετικά γρήγορης αποφάσεως (Φλώρος, 2010).

Πρέπει ακόμα να τονίσουμε ότι τα συγκριτικά πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα που εκθέσαμε δεν αποβλέπουν να προσδιορίσουν κατά τρόπο άκαμπτο ποιος τύπος συγκροτήσεως των επιχειρήσεων είναι ο ενδεικνυόμενος. Στο θέμα αυτό θα ήταν πιο σωστό να λεχθεί ότι ο τύπος που θα επιλεγεί ως καταλληλότερος εξαρτάται από τις κατά περίπτωση συνθήκες της χρηματοδοτήσεως, της αγοράς, των συμβαλλόμενων προσώπων, του θεσμικού πλαισίου, φορολογικών σκοπιμοτήτων κλ.π. Η παράθεση γενικών κανόνων ή παραδοχών αποσκοπεί στο να τονίσει απλώς ορισμένες κατ' αρχήν ισχύουσες συνθήκες και ιδιομορφίες (Νεγκάκης, 2010).

2. Κεφάλαιο Δεύτερο : Εναρμόνιση των Αωνόμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) με το Νόμο 4548/2018

2.1. Βασικά Χαρακτηριστικά του Νόμου 4548/2018

Ο Ν. 4548/2018 αποτελεί την πρόσφατη μεταρρύθμιση του ελληνικού νομικού πλαισίου για τις ανώνυμες εταιρείες (SA), η οποία θα εφαρμοστεί ευρέως από την 01/01/2019. Μετά από σχεδόν 100 χρόνια, αντικατέστησε τον μακρόβιο εταιρικό νόμο 2190/20. Το μόνο επιζών τμήμα του τελευταίου αναφέρεται σε μετασχηματισμούς (συγχωνεύσεις κ.λπ.), το οποίο αναμένεται σύντομα να καταργηθεί και με άλλο νόμο για μετασχηματισμούς επιχειρήσεων κάθε είδους (Ν. 4548/2018).

Είναι αλήθεια ότι ο Ν. 2190 / 20 τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε τόσο πολύ με τα χρόνια (η τελευταία εκτεταμένη μεταρρύθμιση το 2007), ότι ήταν σχεδόν επιτακτική ανάγκη η ανανέωσή του με ένα νέο νόμο, ο οποίος θα ήταν σωστά συστηματοποιημένος και ικανός να εξυπηρετήσει αποτελεσματικά τις σύγχρονες επιχειρηματικές ανάγκες. Ο Ν. 4548/2018 φαίνεται να εξυπηρετεί αυτόν τον στόχο, διαρθρώνοντας τις νέες διατάξεις με συνεκτικό τρόπο, ενοχοποιώντας πρακτικές σε ζητήματα τα οποία μέχρι στιγμής έχουν αμφισβητηθεί εκτενώς (λόγω της έλλειψης ρητής πρόβλεψης προηγούμενου πλαισίου) και εισάγοντας ευελιξία όπου είναι δυνατόν, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιπτώσεις το αντίστοιχο πλαίσιο της ΕΕ (Ν. 4548/2018).

Με το Ν. 4548/2018 «Μεταρρύθμιση του Νόμου των Αωνόμων Εταιρειών» (ΦΕΚ Α'104 / 13.06.2018) και την παράλληλη κατάργηση των περισσότερων άρθρων του Ν. 2190/1920, ο εκσυγχρονισμός των διατάξεων που διέπουν Anonyme Société επιχειρείται στο πλαίσιο γενικής ανασυγκρότησης νομοθετικών κειμένων που αφορούν κεφαλαιουχικές εταιρείες.

Επιπλέον, κωδικοποιήθηκαν διατάξεις που περιλαμβάνονται σε άλλα νομοθετικά κείμενα σχετικά με την Ανώνυμη Εταιρεία, διασαφηνίστηκαν αρκετά θέματα και εισήχθησαν νέοι κανονισμοί, προκειμένου να απλουστευθεί ο νόμος της Ανώνυμης Εταιρείας για τους τοπικούς επιχειρηματίες και να γίνει πιο ελκυστικός για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Ο νέος νόμος θα τεθεί σε ισχύ την 01.01.2019, ενώ το άρθρο 187 περιλαμβάνει τις μεταβατικές διατάξεις που θα εφαρμόζονται μέχρι την έναρξη ισχύος του (Ν. 4548/2018).

Σημαντική καινοτομία είναι η ρήξη των κανονισμών φορολογικού δικαίου, ακουστικού νόμου, νόμου Μ & Α καθώς και του συστήματος δημοσιότητας, οι οποίοι

αναμένεται να ενσωματωθούν σε ξεχωριστά νομοθετικά κείμενα, διότι διέπουν και άλλες εταιρικές μορφές.

- Διάρκεια (άρθρο 8 παρ. 1): Ο νέος νόμος εισάγει τη δυνατότητα "αόριστης διάρκειας" της Ανώνυμης Εταιρείας και επομένως απελευθερώνει τους μετόχους από την ευθύνη να παρατείνει τη συγκεκριμένη διάρκεια στο τέλος της.
- Όνομα επιχείρησης (άρθρο 6 παρ. 1): Το όνομα μπορεί τώρα να έχει μια φανταστική μορφή, χωρίς να περιγράφει υποχρεωτικά το αντικείμενο της Ανώνυμης Εταιρείας και μπορεί να περιλαμβάνει ηλεκτρονική διεύθυνση ή άλλο σημάδι.

Ίδρυση-Διάρκεια-Επωνυμία:

(α) Προβλέπεται πλέον η δυνατότητα σύστασης ανώνυμης εταιρείας και με ιδιωτικό έγγραφο, υπό την προϋπόθεση ότι υιοθετείται το πρότυπο καταστατικό κατά την προβλεπόμενη νομοθεσία, και εφόσον για τη μεταβίβαση των εισφερόμενων στο κεφάλαιο περιουσιακών στοιχείων δεν απαιτείται η τήρηση συμβολαιογραφικού εγγράφου βάσει ειδικής διάταξης νόμου.

(β) Η διάρκεια της Α.Ε. δύναται πλέον να είναι αόριστη, και η επωνυμία της μπορεί είναι και φανταστική ή να φέρει κάποια άλλη ένδειξη (συμπεριλαμβανομένης και ηλεκτρονικής διεύθυνσης), άμεσα και διαρκώς συνδεδεμένη με την εταιρεία.

Μετοχικό κεφάλαιο:

(α) Ελάχιστο κεφάλαιο (άρθρο 15 παρ. 2): το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο αυξάνεται κατά 1.000 €, που ανέρχεται σήμερα σε 25.000 € σε σύγκριση με το σημερινό μέχρι σήμερα κεφάλαιο ύψους 24.000 € (σύμφωνα με το άρθρο 45 της Οδηγίας της ΕΕ 2017/1132).

(β) Αποτίμηση εισφορών σε είδος (άρθρο 17 παρ. 3): Η διοικητική παρέμβαση μειώνεται με την κατάργηση της επιτροπής του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920. Η αποτίμηση των εισφορών σε είδος πραγματοποιείται πλέον από ανεξάρτητους ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτικές εταιρείες ή από πιστοποιημένους εκτιμητές.

(γ) Πληρωμή και πιστοποίηση του μετοχικού κεφαλαίου (άρθρο 20): Εισάγονται νέοι κανονισμοί με στόχο την πρακτική διευκόλυνση ή / και αποσαφήνιση των συζητήσεων.

Η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί πλέον να πραγματοποιηθεί σε ειδικό εταιρικό λογαριασμό που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα εγκατεστημένο νόμιμα σε χώρα του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) και όχι κατ' ανάγκη στην Ελλάδα (άρθρο 20 παρ. 3). Με την ίδια διάταξη, η δυνατότητα μελλοντικής καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου όπως ίσχυε με το άρθρο. 11 παρ. 6 του Ν. 2190/1920 καταργείται, ενώ διατηρείται η δυνατότητα εξόφλησης του κεφαλαίου για εταιρικούς σκοπούς, με την προϋπόθεση της εκ του νόμου προβλεπόμενης πρόβλεψης ή της πρόβλεψης της αύξησης κεφαλαίου της Γ.Μ.

Σε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, η ελάχιστη προθεσμία για την καταβολή της, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 20 του νέου νόμου, δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 14 ημερών (αντί των 15 ημερών που ισχύουν δυνάμει του άρθρου 11 παρ. 3 του Ν. 2190 / 1920). Διευκρινίζεται ότι η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει με συμψηφισμό.

Έτσι, ο ελληνικός νομοθέτης ευθυγραμμίζεται με την τάση για μεγαλύτερη ευελιξία των διατάξεων που αφορούν την είσπραξη κεφαλαίου, αναγνωρίζοντας νομοθετικά τη διαδικασία "ανταλλαγής χρεωστικών τίτλων", η οποία ακολουθείται συχνά στην πράξη για την αποκατάσταση της εταιρείας, εντός το πλαίσιο στο οποίο αν και δεν εισάγονται "νέα χρήματα", η εταιρεία απαλλάσσεται από ευθύνες (άρθρο 20 παρ. 4).

Με απόκλιση των ισχυουσών διατάξεων του ν. 2190/1920, η πιστοποίηση της πληρωμής του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται πλέον από έναν εγκεκριμένο λογιστή-λογιστή ή από μια ελεγκτική εταιρεία, εκτός από πολύ μικρές ή μικρές εταιρείες, για τις οποίες η αρμοδιότητα το Διοικητικό Συμβούλιο διατηρείται (άρθρο 20 παρ. 6). Σύμφωνα με το άρθρο 24 του νέου νόμου, επεκτείνεται η δυνατότητα επείγουσας αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, δεδομένου ότι τώρα το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να ανέρχεται σε τριπλάσιο του αρχικού κεφαλαίου, όταν έχει επιτευχθεί με ψήφισμα του Δ.Σ. , σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1α του κ.ν. 2190/1920), ενώ όταν γίνεται με Γ.Σ. ψήφισμα, το μερίδιο του κεφαλαίου μπορεί να ανέρχεται σε οκτώ φορές (αντί για πενταπλάσιο, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 2 Ν. 2190/1920) (Ν. 4548/2018).

Μετοχές και άλλοι τίτλοι:

(α) Κατάργηση ανώνυμων μετοχών (άρθρο 40 παρ. 1 και άρθρο 184): Μια ριζική τροποποίηση είναι η κατάργηση ανώνυμων μετοχών, αρχής γενομένης από 01.01.2020. Η

κατάργηση αυτή εξυπηρετεί τους σκοπούς της καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, της τρομοκρατίας και της εγκληματικότητας (AML), σύμφωνα με την Οδηγία ΕΕ 2015/849, η οποία σύντομα θα ενσωματωθεί στην ελληνική έννομη τάξη.

(β) Ελάχιστη ονομαστική αξία μετοχών (άρθρο 35 παρ. 1): Η ελάχιστη ονομαστική αξία των μετοχών αναπροσαρμόζεται σε 0,04 € από την τρέχουσα ελάχιστη τιμή των 0,30 €. Η μείωση αυτή έχει ως σκοπό την απρόσκοπτη κυκλοφορία της μετοχής καθώς και τη διευκόλυνση της μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών.

(γ) ΔΑΜ (άρθρα 56 και εξής): Εισάγεται η έννοια του "εντάλματος". Αυτοί οι τίτλοι παρέχουν στον κάτοχό τους το δικαίωμα να αποκτήσουν μετοχές που έχουν εκδοθεί από την εταιρεία καταβάλλοντας ένα ορισμένο ποσό κατά την άσκηση του δικαιώματος.

Από το Ν. 3156/2003 για την έκδοση ομολογιακών δανείων, ενσωματώνονται στο νέο νόμο με ορισμένες τροποποιήσεις. Ως σημαντικό μπορούμε να επισημάνουμε τα ακόλουθα: (i) διευκρινίζεται ότι το ομολογιακό δάνειο δεν χάνει τον χαρακτήρα του ως «ομολόγου» λόγω του ότι είναι ενσωματωμένο σε ένα ομολογιακό δάνειο ή επειδή μόνο ένα πρόσωπο είναι κάτοχος ομολογιών, (ii) η απόφαση έκδοσης ομολογιακού δανείου εμπίπτει στο πεδίο αρμοδιότητας του Δ.Σ. αντί της Γενικής Συνέλευσης, όπως ορίζεται από τον Ν. 3156/2003 (άρθρο 1 παρ. 2), και (iii) την απορρύθμιση των τόκων ισχύει για όλα τα ομολογιακά δάνεια, καθώς το επιτόκιο ομολογιακού δανείου, σύμφωνα με τις νέες διατάξεις, δεν υπόκειται στο όριο του μέγιστου συμβατικού επιτοκίου.

Εκδιδόμενοι τίτλοι:

(α) Μια ανώνυμη εταιρεία μπορεί πλέον να εκδίδει μετοχές, ομολογίες, τίτλους κτήσης μετοχών (warrants), ιδρυτικούς τίτλους και άλλους τίτλους ειδικών διατάξεων.

(β) Προβλέπεται πλέον η δυνατότητα έκδοσης εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων ως αντάλλαγμα για την παροχή ορισμένων αντικειμένων σε είδος εκ μέρους των μετόχων ή τρίτων.

Διοικητικό συμβούλιο:

(α) Μέγιστος αριθμός μελών (άρθρο 77 παρ. 3): Εισάγεται μέγιστος αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (3-15 μέλη) εκτός από το ελάχιστο όριο που έχει ήδη

καθοριστεί από τον Ν. 2190/1920. Ωστόσο, προβλέπεται ότι για τις πολύ μικρές και τις μικρές επιχειρήσεις το Δ.Σ. μπορεί να αποτελείται από ένα μέλος.

(β) Αύξηση αρμοδιοτήτων: Με το νέο νόμο ενισχύονται οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου: εκτός από την ευθύνη για την έκδοση ομολογιακών δανείων, όπως προαναφέρθηκε, το Δ.Σ. είναι πλέον η αρμόδια εταιρεία για την έγκριση των συναλλαγών της εταιρείας με συνδεδεμένα μέρη (αντί της Γ.Σ. όπως προβλέπεται στο άρθρο 21α του Ν. 2190/1920). Εν πάση περιπτώσει, αν το ζητήσει η μειοψηφία του 5%, το ζήτημα μπορεί να τεθεί υπό εξέταση από τον Γ.Μ. εντός 10 ημερών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης για την έκδοση της άδειας του Δ.Σ.

Σε περίπτωση μικρών ή πολύ μικρών (μη εισηγμένων) επιχειρήσεων, είναι πλέον δυνατόν να διοριστεί ένας μονομελικός φορέας διαχείρισης, αντί να έχει ένα τυπικό τριμελές διοικητικό συμβούλιο, το οποίο δημιουργεί περιττό βάρος για μια τέτοια εταιρεία με περιορισμένες ανάγκες και πόρους. Ένα άλλο νέο στοιχείο είναι ότι ένας μέτοχος μπορεί τώρα να διορίσει άμεσα μέχρι το 2/5 του Διοικητικού Συμβουλίου (αντί του 1/3), σύμφωνα με σχετική διάταξη του καταστατικού (Ν. 4548/2018).

Προβλέπεται ότι τα άρθρα μπορούν να καθορίζουν ορισμένα κριτήρια προσόντων για την εκλογή των Διευθυντών. Είναι επίσης πιθανό να συσταθεί μια διαχειριστική επιτροπή με εξουσιοδοτήσεις που θα χορηγούνται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η προηγούμενη απαίτηση ελάχιστων τριών Διοικητικών Συμβούλων που συμμετέχουν σε συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταργηθεί.

Διευκρινίζεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να συγκαλέσει έγκυρα εν μέρει μέσω τηλεδιάσκεψης, ενώ ορισμένοι από τους Συμβούλους τηρούνται φυσικά. Προβλέπεται επιπλέον ότι ένας διευθυντής, απουσιάζοντας ή αδυνατεί να παρευρεθεί στη συνεδρίαση, μπορεί να ζητήσει να συμμετάσχει μέσω τηλεδιάσκεψης. Σε περίπτωση συσκέψεων σε χαρτί, προβλέπεται περαιτέρω ότι μια απόφαση μπορεί να εγκριθεί μέσω ανταλλαγής μηνυμάτων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ακόμη και αν δεν έχουν υπογραφεί.

Σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς των άρθρων 99-101, δεν υπάρχει κατακερματισμός σε συμφωνίες δανείου / πίστωσης και σε "άλλες" συμφωνίες, δεδομένου ότι τώρα, ελλείψει ειδικής άδειας του ΔΣ, όλες οι συμφωνίες εμπίπτουν στο ομοίομορφο καθεστώς γενικής απαγόρευσης. Για τις εταιρείες με μετοχές που είναι εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά υπάρχει επίσης η ανάγκη σύνταξης μιας έκθεσης αξιολόγησης (γνωμοδότηση για τη δικαιοσύνη).

Από τον τομέα που διέπεται από την απαγόρευση, απαλλάσσονται οι συμφωνίες που υπάγονται σε «τακτικές συναλλαγές» για τις οποίες εφαρμόζεται ένα ανατρεπτικό κριτήριο αξίας για τη διαφοροποίησή τους, οι συμφωνίες της εταιρείας με 100% θυγατρική ή θυγατρική στην οποία δεν συγκαταλέγεται κανένα συνδεδεμένο πρόσωπο καθώς και συμφωνίες με εταιρεία άμεσα ή έμμεσα ελεγχόμενη και οι οποίες προορίζονται για το συμφέρον και προς όφελος της εν λόγω εταιρείας ή με τις οποίες δεν τίθενται σε κίνδυνο τα συμφέροντα των τελευταίων και τα συμφέροντα των μετόχων της μειοψηφίας. Επιπλέον, απαλλάσσονται οι συμφωνίες που αφορούν την αμοιβή των μελών του Δ.Σ., καθώς ρυθμίζονται στα άρθρα 109-114. Με το καταστατικό αυτό το ποσοστό μπορεί να μειωθεί στο 1% (Ν. 4548/2018).

Γενική Συνέλευση:

Η Γ.Σ είναι «το ανώτατο όργανο της εταιρείας». Εκτός από την απόφαση σε συνεδρίαση της Γ.Σ. και το πρακτικό «διά περιφοράς», εισάγεται τρίτη δυνατότητα λήψης αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση που είναι η διαδικασία Γενικής Συνέλευσης χωρίς συνεδρίαση. Δηλαδή:

1. Η «κλασική» Γ.Σ,
2. Πρακτικό «δια περιφοράς»

Διατηρείται η δυνατότητα που προβλεπόταν για τη σύνταξη πρακτικού «διά περιφοράς» με ισχύ απόφασης. Προστίθεται όμως ότι δεν απαιτείται ομόφωνη απόφαση, αλλά σύμπραξη όλων των μετόχων, που συμφωνούν να ληφθεί η απόφαση με τον τρόπο αυτό, ενώ επιτρέπεται ρητά οι υπογραφές των μετόχων ή των αντιπροσώπων τους να αντικαθίστανται με ανταλλαγή μηνυμάτων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (e-mail) ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα, αν τούτο προβλέπεται στο καταστατικό.

3. Ψηφοφορία που λαμβάνει χώρα χωρίς συνεδρίαση.

Το Δ.Σ. προτείνει τη λήψη μιας απόφασης και οι μέτοχοι απαντούν ηλεκτρονικά. Ζήτημα απαρτίας δεν υπάρχει, διότι η πρόταση απευθύνεται σε όλους τους μετόχους. Ο νέος τρόπος λήψης αποφάσεων εφαρμόζεται μόνο στις μη εισηγμένες εταιρείες και μόνο αν το καταστατικό την προβλέπει, ενώ μειοψηφία του 1/5 του κεφαλαίου μπορεί να αντισταχθεί στη λήψη απόφασης με τη διαδικασία αυτή.

Τόπος όπου λαμβάνει χώρα η Γ.Σ.

Προβλέπεται για μη εισηγμένες εταιρείες η δυνατότητα εξ ολοκλήρου διεξαγωγής της συνέλευσης με ηλεκτρονικά μέσα (virtual meeting) και όχι σε ορισμένο τόπο.

Δημοσίευση της πρόσκλησης της Γ.Σ. και δικαίωμα ατομικής πληροφόρησης

Ορίζεται 20ήμερη προθεσμία και ο τρόπος δημοσιότητας διά του Γ.Ε.ΜΗ. Δικαίωμα κάθε μετόχου σε εταιρείες με μετοχές μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά είναι να ζητεί από την εταιρεία ατομική πληροφόρηση μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) για επικείμενες γενικές συνελεύσεις και μάλιστα να τη λαμβάνει τουλάχιστον 10 ημέρες πριν από την ημέρα της συνεδρίασης. Καταργείται η υποβολή του πρακτικού της Γ.Σ. στην Διοίκηση. Προκειμένου για σημαντικές αποφάσεις, οι οποίες υπόκεινται σε καταχώριση, η τελευταία θα πρέπει να γίνει ούτως ή άλλως με υποβολή της απόφασης στο Γ.Ε.ΜΗ.

Ενημέρωση των μετόχων πριν από τη Γ.Σ.

Δέκα (10) ημέρες πριν από την τακτική Γενική Συνέλευση, η εταιρεία θέτει στη διάθεση των μετόχων της τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της, καθώς και τις σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών. Η παράβαση των διατάξεων αυτών δημιουργεί ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου και μάλιστα άμεση, έναντι των μετόχων, στο μέτρο που προέκυψε ζημία για τους τελευταίους, δεν επηρεάζεται όμως το κύρος των αποφάσεων που έλαβε η Γ.Σ.

Δικαιούμενοι συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση

Καταργείται ο θεσμός της δέσμευσης μετοχών και η διαδικασία προηγούμενης ενημέρωσης της εταιρείας για τη συμμετοχή μετόχου στη Γενική Συνέλευση συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης κατάρτισης πίνακα μετόχων δικαιούμενων συμμετοχής στη Γ.Σ. από το Δ.Σ. Πλέον κανόνες προηγούμενης κατάθεσης μετοχών, δέσμευσης ή προηγούμενης κατάθεσης εγγράφων αντιπροσώπευσης και κατάρτισης πίνακα μετόχων δύνανται να προβλέπονται μόνο ως καταστατικές επιλογές. Αντ' αυτού η νομιμοποίηση των μετόχων γίνεται με κάθε πρόσφορο μέσο κατά την ημέρα

διεξαγωγής της Γ.Σ., καθώς η τεχνολογική εξέλιξη επιτρέπει την ταχύτερη και αμεσότερη ταυτοποίηση των μετόχων.

Συμμετοχή στην Γ.Σ από απόσταση

Συστηματοποιούνται οι διατάξεις περί συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση από απόσταση τόσο για τις εισηγμένες όσο και για τις μη εισηγμένες εταιρείες. Η συμμετοχή από απόσταση διακρίνεται σε συμμετοχή από απόσταση πριν από τη Γ.Σ. (επιστολική ψήφος) η οποία μπορεί να είναι και ηλεκτρονική, και κατά τη διάρκεια αυτής (τηλεδιάσκεψη).

Είδη Γενικής Συνέλευσης – Προθεσμίες

Η Τακτική Γ.Σ (λαμβάνει αποφάσεις για την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων και την εκλογή ελεγκτών) πρέπει να συνέλθει υποχρεωτικά μια φορά το χρόνο το αργότερο έως την 10η ημέρα του ενάτου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης. Έκτακτη ΓΣ είναι κάθε συνέλευση που δεν είναι τακτική. Η Γενική Συνέλευση που συγκαλείται για να τροποποιήσει το καταστατικό ή να λάβει αποφάσεις, για τις οποίες απαιτείται αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία (καταστατική Γενική Συνέλευση), μπορεί να είναι τακτική ή έκτακτη.

Παράσταση στην Γενική Συνέλευση

Στη Γενική Συνέλευση δικαιούνται να παρίστανται και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και οι ελεγκτές της εταιρείας. Ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης μπορεί με ευθύνη του να επιτρέψει την παρουσία στη συνέλευση και άλλων προσώπων, που δεν έχουν μετοχική ιδιότητα ή δεν είναι εκπρόσωποι μετόχων, στο μέτρο που τούτο δεν αντιτίθεται στο εταιρικό συμφέρον.

Πρακτικά συνεδριάσεων της Γενικής Συνέλευσης

Οι συζητήσεις και αποφάσεις που λαμβάνονται κατά τη Γενική Συνέλευση καταχωρίζονται σε περίληψη σε ειδικό βιβλίο πρακτικών. Στο ίδιο βιβλίο καταχωρίζεται και κατάλογος των μετόχων που παραστάθηκαν ή αντιπροσωπεύθηκαν

στη Γενική Συνέλευση.

Με αίτηση μετόχου ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης υποχρεούται να καταχωρίσει στα πρακτικά περίληψη της γνώμης του. Ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης δικαιούται να αρνηθεί την καταχώριση γνώμης, αν αυτή αναφέρεται σε ζητήματα προφανώς εκτός ημερήσιας διάταξης ή το περιεχόμενό της αντίκειται καταφανώς στα χρηστά ήθη ή το νόμο.

Αντίγραφα πρακτικών συνεδριάσεων της Γενικής Συνέλευσης υποβάλλονται στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ.

Η εταιρεία υποχρεούται να χορηγεί στους μετόχους της αντίγραφα πρακτικών γενικών συνελεύσεων ύστερα από αίτησή τους. Οι μέτοχοι στους οποίους η εταιρεία αρνείται να χορηγήσει αντίγραφα των πρακτικών Γενικής Συνέλευσης, στην οποία παρέστησαν αυτοπροσώπως ή με νόμιμα εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο, μπορούν να απευθυνθούν στην αρμόδια υπηρεσία Γ.Ε.ΜΗ., όπου τηρείται ο φάκελος της εταιρείας, η οποία υποχρεούται να τους χορηγήσει τα αντίγραφα αυτά, εφόσον πρόκειται για πράξεις που καταχωρούνται στο Γ.Ε.ΜΗ.

Οι τρίτοι που έχουν έννομο συμφέρον και οι μη παραστάτες στη Γενική Συνέλευση μέτοχοι μπορούν να λάβουν αντίγραφα των πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης από το Γ.Ε.ΜΗ., σε περίπτωση δε άρνησης αυτού, να χορηγήσει το πρακτικό ύστερα από σχετική εισαγγελική παραγγελία.

Αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης

Η Γενική Συνέλευση είναι μόνη αρμόδια να αποφασίζει για:

- α) Τροποποιήσεις του καταστατικού
- β) Εκλογή μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ελεγκτών
- γ) Την έγκριση της συνολικής διαχείρισης και την απαλλαγή των ελεγκτών
- δ) Έγκριση των ετήσιων και των τυχόν ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων
- ε) Διάθεση των ετήσιων κερδών. (Εξαιρούνται: η δυνατότητα διανομής προσωρινών μερισμάτων και η δυνατότητα διανομής κερδών ή προαιρετικών αποθεματικών μέσα στην τρέχουσα εταιρική χρήση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, υποκείμενη σε δημοσίευση)
- στ) Την έγκριση παροχής αμοιβών ή προκαταβολής αμοιβών του Δ.Σ.
- ζ) Επί εισηγμένων σε ρυθμιζόμενη αγορά εταιρειών, την έγκριση της πολιτικής

αποδοχών και της έκθεσης αποδοχών

Κατανομή κερδών:

Η βασική διαφοροποίηση με το άρθρο 44α του Ν. 2190/1920 είναι ότι για να προχωρήσει στη διανομή κερδών, το άθροισμα των ιδίων κεφαλαίων της εταιρείας (καθαρής θέσης) κατά την ημερομηνία λήξης της τελευταίας χρήσης δεν πρέπει να είναι (ή, μετά η διανομή αυτή δεν γίνεται) μικρότερη από το άθροισμα του κεφαλαίου, αυξημένη όχι μόνο από τα αποθεματικά των οποίων η διανομή απαγορεύεται από το νόμο ή το καταστατικό, αλλά και από τις υπόλοιπες πιστώσεις της καθαρής θέσης, οι οποίες είναι δεν επιτρέπεται να διανεμηθεί, καθώς και με τα ποσά των πιστώσεων της κατάστασης κερδών ή ζημιών, τα οποία δεν έχουν πραγματοποιηθεί κέρδη.

Όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο διανέμονται τα καθαρά κέρδη, προηγείται η αφαίρεση των ποσών των πιστώσεων της κατάστασης αποτελεσμάτων, που δεν συνθέτουν τα πραγματοποιηθέντα κέρδη, ακολουθεί τη διαμόρφωση του τακτικού αποθεματικού και, τέλος, οι εκπτώσεις για το ελάχιστο μέρος θέσης (Ν. 4548/2018).

Διάλυση και εκκαθάριση:

Η δυνατότητα διάλυσης της εταιρείας όταν το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων γίνεται λιγότερο από το 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου με αναφορά οποιουδήποτε έχει νόμιμο συμφέρον, καταργείται, ενώ η απόρριψη της αίτησης για πτώχευση λόγω ανεπάρκειας του οφειλέτη, προστίθεται ως λόγος διάλυσης, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 3 του Κώδικα Πτώχευσης. Η εναρμόνιση με τις διατάξεις του Κώδικα Πτώχευσης επιδιώκεται επίσης με το νεοδημιουργούμενο δικαίωμα των μετόχων (που συμμετέχουν πάνω από το 10% στο μετοχικό κεφάλαιο) ή / και του εκκαθαριστή, να ζητήσει δικαστικά την παράλειψη ή παύση της εκκαθάρισης της εταιρείας και, συνεπώς, και άμεση διαγραφή από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο, σε περίπτωση που τα περιουσιακά του στοιχεία δεν αναμένεται να καλύψουν πλήρως τα έξοδα εκκαθάρισης (Ν. 4548/2018).

Στην περίπτωση αυτή, το δικαστήριο αποφασίζει για τον τρόπο της πιθανής διανομής περιουσιακών στοιχείων, προτιμώντας την καταβολή των απαιτήσεων των

εργαζομένων, των απαιτήσεων των ασφαλιστικών ταμείων και των φόρων, καθώς και τις απαιτήσεις του δικηγόρου και τις αμοιβές του εκκαθαριστή. Το δικαστήριο δεν δεσμεύεται καθόλου από το βαθμό των απαιτήσεων, όπως αυτές αναφέρονται στο νόμο, ούτε από τις διατάξεις περί γενικών προνομίων (μολονότι θα πρέπει να γίνονται σεβαστές οι πιθανές αξιώσεις ασφαλείας), αλλά θα κρίνει ανάλογα με τις τρέχουσες ανάγκες και την επιείκεια (Ν. 4548/2018).

Γενικές διατάξεις σχετικά με τη σύσταση και το καταστατικό

Δεν είναι πλέον υποχρεωτική η σύσταση μιας ΑΕ μέσω συμβολαιογραφικής πράξης. Είναι δυνατό να επιλέξουμε να προχωρήσουμε σε ιδιωτική μορφή, υπό τον όρο ότι το καταστατικό περιέχει μόνο τις απλές διατάξεις του προτύπου του Ν. 4441/2016.Ο βαθμός κρατικής εποπτείας μέχρι σήμερα εξαρτιόταν κυρίως από το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας (όριο € 3 εκατ.). Αυτό καταργείται και αντικαθίσταται από το μέγεθος και τον τύπο της ΑΕ. Κατά την ίδρυση μιας ΑΕ, ο κανόνας έγκειται στη μη καταχώρησή της χωρίς προηγούμενη έγκριση της εποπτεύουσας αρχής, εκτός αν πρόκειται για μεγάλη επιχείρηση ή για φορέα δημοσίου συμφέροντος ή για φορέα που έχει λάβει άδεια από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς.

Σε περίπτωση μεταγενέστερων τροποποιήσεων των άρθρων ή / και μετασχηματισμών της εταιρείας, απαιτείται πάντοτε η έγκριση της εποπτεύουσας αρχής. Οποιοσδήποτε άλλες παρατηρήσεις (όπως νέες εκλογές του ΔΣ και νέες εξουσίες εκπροσώπησης) καταχωρούνται στο Εμπορικό Μητρώο χωρίς προηγούμενη αναθεώρηση της νομιμότητας.Το νέο πλαίσιο ενθαρρύνει την εισαγωγή ρήτρας διαιτησίας στα άρθρα της Εταιρείας. Μια τέτοια ρήτρα θα μπορούσε να εισαχθεί είτε κατά την ενσωμάτωση της Εταιρείας είτε αργότερα, με ομόφωνη απόφαση όλων των μετόχων της Εταιρείας (Ν. 4548/2018).

Μετοχικό κεφάλαιο

Το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε ελαφρά σε € 25.000 (αντί € 24.000). Η ελάχιστη ονομαστική αξία των μετοχών μειώθηκε σε € 0,04 (αντί € 0,30).Σε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, η ελάχιστη περίοδος άσκησης του δικαιώματος πρώτης άρνησης μειώθηκε σε 14 ημέρες (αντί για 15). Σε περίπτωση μείωσης του μετοχικού κεφαλαίου, η προθεσμία για την άσκηση οποιωνδήποτε αντιρρήσεων από

τους πιστωτές μειώθηκε σε 40 ημέρες (αντί για 60).

Οι περιορισμένες αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου έχουν διευρυνθεί, δηλαδή το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της μέχρι 3 φορές το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας (αντί για 1 x), ενώ η Γενική Συνέλευση μπορεί να αποφασίσει με απλή απαρτία και πλειοψηφία αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου 8x του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας (αντί για 5x). Οι εισφορές σε είδος υπόκεινται τώρα σε αξιολόγηση μόνο από δύο ελεγκτές ή εκτιμητές, ενώ η επιτροπή κρατικής αποτίμησης του άρθρου 9 του Ν. 2190/20 έχει καταργηθεί.

Αναφορικά με την πιστοποίηση της πληρωμής της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, το Διοικητικό Συμβούλιο παύει να είναι το μόνο αρμόδιο όργανο. Ο νέος κανόνας προεπιλογής είναι ότι η πιστοποίηση αυτή γίνεται από έναν ελεγκτή ή μια ελεγκτική εταιρεία (εκτός εκείνου που διενεργεί τον υποχρεωτικό έλεγχο της εταιρείας), ενώ το ΔΣ μπορεί να πιστοποιεί κατ'εξάιρεση την πληρωμή δικαιώματα χωρίς δικαίωμα ψήφου). Η παραδοσιακή διάκριση μεταξύ προσωρινών και τελικών τίτλων μετοχών έχει καταργηθεί. Το βιβλίο των μετόχων μπορεί να τηρείται επίσης ηλεκτρονικά, ενώ δεν απαιτείται πλέον από τους μετόχους να συνυπογράψουν την εγγραφή μιας μεταβίβασης στο βιβλίο των μετόχων, εφόσον η ΖΕΠ έχει κοινοποιηθεί στην εταιρεία (Ν. 4548/2018).

Οι περιορισμοί στη δυνατότητα μεταβίβασης μετοχών γενικά ακολουθούν το προηγούμενο καθεστώς, με κάποιες πιο ρητές διατάξεις σχετικά με την ενσωμάτωση των άρθρων στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα δικαιώματα ταυτοποίησης, καθώς και τις επιλογές πώλησης και αγοράς. Το νέο πλαίσιο εισήγαγε ένα χρήσιμο μηχανισμό για την επιβολή περιορισμών μεταφοράς σε περίπτωση θανάτου ή αφερεγγυότητας μέσω μηχανισμού εξαγοράς που διέρχεται από το δικαστήριο.

Όσον αφορά τα ομολογιακά δάνεια, ο Ν. 3156/2013 καταργήθηκε (με εξαίρεση το τμήμα τιτλοποίησης) και οι κανόνες για τα ομολογιακά δάνεια ενοποιούνται πλέον στο Ν. 4548/2018 χωρίς ουσιαστικές αλλαγές. Η ρητή διευκρίνιση ότι επιτρέπεται να έχει ένας μόνος κάτοχος ομολόγων ή / και ένας τίτλος ομολόγου είναι χρήσιμος διότι επιλύει ένα ζήτημα που αμφισβητείται κατά τα τελευταία χρόνια σχετικά με τον "γνήσιο" χαρακτήρα ενός ομολογιακού δανείου σε μια τέτοια και την εφαρμογή του ευνοϊκού καθεστώτος του (απαλλαγή από τέλη χαρτοσήμου, τέλη εγγραφής κ.λπ.) (Ν. 4548/2018).

Επιπρόσθετα, ο Ν. 4548/2018 εισήγαγε δικαιώματα αγοράς μετοχών, δηλ. Μια νέα κατηγορία τίτλων, που προσφέρει στους κατόχους τους τη δυνατότητα να αποκτήσουν μετοχές στην εταιρεία έναντι συγκεκριμένου ανταλλάγματος. Πρόκειται

επίσης για ένα ευέλικτο εργαλείο χρηματοδότησης, το οποίο χρησιμοποιήθηκε πρόσφατα στο πλαίσιο της κεφαλαιοποίησης των ελληνικών τραπεζών.

Ομολογιακά δάνεια:

(α) Ενσωματώνονται και αναθεωρούνται ορισμένες διατάξεις περί ομολογιακών δανείων του Ν. 3156/2003, που αφορούν στις ανώνυμες εταιρείες, και καταργούνται αντίστοιχα τα εν λόγω άρθρα του Ν. 3156/2003 (άρθρα 1 – 9 και 12). Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ανανέωση ορισμένων διατάξεων με σκοπό τη διευκόλυνση της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων και την προσέγγιση των όσων ισχύουν στις διεθνείς αγορές.

(β) Διευκρινίζεται ότι το ομολογιακό δάνειο δε χάνει το χαρακτήρα του ως ομολογιακού σε περίπτωση που ενσωματώνεται σε μία ομολογία ή ομολογιούχος είναι ένα πρόσωπο. Η διάταξη αυτή επιλύει τα ερμηνευτικά ζητήματα που είχαν δημιουργηθεί επί του θέματος αυτού με τη Γνωμοδότηση 514/2006 του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

(γ) Διευκρινίζεται επίσης ότι οι ομολογίες μπορούν να εισάγονται σε κάθε ρυθμιζόμενη αγορά, Πολυμερή Μηχανισμό Διαπραγμάτευσης ή Μηχανισμό Οργανωμένης Διαπραγμάτευσης και όχι μόνο στις αγορές που λειτουργούν στην Ελλάδα. Κατάργηση ανωνύμων μετοχών Μείωση της κατώτατης ονομαστικής αξίας της μετοχής Μεταβίβαση μετοχών Εισαγωγή νέων τίτλων Ηλεκτρονικό βιβλίο μετόχων και λογιστική μορφή μετοχών Ενσωμάτωση διατάξεων του Ν. 3156/2003 Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι Η διευκρίνιση αυτή κρίθηκε αναγκαία για σκοπούς μη διάκρισης άλλως θα υπήρχε παραβίαση του δικαίου της Ε.Ε.

(δ) Καθορίζεται ρητά πλέον ως γενικός κανόνας η αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση κοινού ομολογιακού δανείου και όχι της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο καταστατικό της εταιρείας.

(ε) Καθιερώνεται η απελευθέρωση του επιτοκίου για όλα τα ομολογιακά δάνεια. Η ίδια ρύθμιση είχε προβλεφθεί με το Ν. 4416/2016 για ομολογιακά δάνεια που εισάγονται σε ρυθμιζόμενη αγορά ή καλύπτονται αποκλειστικά από επαγγελματίες επενδύτες, θεωρήθηκε όμως αναγκαία η εφαρμογή αντίστοιχης διάταξης για όλα τα ομολογιακά δάνεια χωρίς διάκριση με βάση την ιδιότητα των ομολογιούχων.

(στ) Εισάγονται νέα χρηματοδοτικά εργαλεία που έχουν δημιουργηθεί στη διεθνή πρακτική όπως ομολογίες πληρωμής σε είδος (“payment in kind”), ομολογιακά δάνεια

χωρίς ημερομηνία λήξης (“perpetual bonds”) ή ομολογίες καταστροφής (“catastrophe bonds”).

(ζ) Καταργείται η απαγόρευση μετατροπής ομολογιών σε μετοχές με απόφαση της συνέλευσης των ομολογιούχων, ως περιττός περιορισμός στην ελευθερία των συναλλαγών.

(η) Προβλέπεται ρητά η δυνατότητα έκδοσης ομολογιακού δανείου με μετατρέψιμες ομολογίες και η δυνατότητα πρόβλεψης μηχανισμών αναπροσαρμογής της τιμής μετατροπής σε περίπτωση εταιρικών πράξεων. Η εν λόγω πρόβλεψη έχει ως σκοπό την εναρμόνιση με τα περισσότερα ευρωπαϊκά δίκαια καθώς η έλλειψη ρητής διάταξης δημιουργούσε ανταγωνιστικό μειονέκτημα στις ελληνικές εταιρείες.

Εταιρική διακυβέρνηση:

Ενσωματώνονται διατάξεις περί κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης, που πρέπει να τηρούνται από τις ανώνυμες εταιρείες με κινητές αξίες δεκτές προς διαπραγμάτευση.

Επίλυση διαφορών:

Εισάγεται η δυνατότητα επίλυσης διαφορών, συμπεριλαμβανομένων διαφορών που ανακύπτουν από την εταιρική σχέση μεταξύ μετόχων ή μεταξύ μετόχων και της εταιρείας, σε διαιτησία ή διαμεσολάβηση.

Τέλος χαρτοσήμου:

Διευκρινίζεται ρητά η αναλογική εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Περί Τελών Χαρτοσήμου που προβλέπουν μειωμένο φορολογικό συντελεστή για τις ανώνυμες εταιρείες, στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης και τις ιδιωτικές κεφαλαιουχικές εταιρείες.

Δημοσιότητα:

Σε δημοσιότητα υποβάλλονται οι εξής πράξεις και στοιχεία:

- α) Οι ιδρυτικές πράξεις των ανωνύμων εταιρειών
- β) Οι αποφάσεις για τροποποίηση του καταστατικού

γ) Ο διορισμός και η για οποιοδήποτε λόγο παύση, με τα στοιχεία ταυτότητας, τωνπροσώπων που: i) ασκούν τη διαχείριση της εταιρείας, ii) έχουν την εξουσία να την εκπροσωπούν από κοινού ή μεμονωμένα, iii) είναι αρμόδια να ασκούν τον τακτικό της έλεγχο.

δ) Κάθε απόφαση για τακτική ή έκτακτη αύξηση ή μείωση του κεφαλαίου της εταιρείας. Στην απόφαση για αύξηση του κεφαλαίου πρέπει να αναγράφεται το νέο κεφάλαιο, ο αριθμός και το είδος των μετοχών που εκδίδονται, η ονομαστική τους αξία και γενικά οι όροι έκδοσής τους, καθώς και ο συνολικός αριθμός των μετοχών της εταιρείας.

ε) Η πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου, είτε κατά τη σύσταση της εταιρείας είτε ύστερα από κάθε αύξησή του,

στ) Οι εγκεκριμένες ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και οι σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών της ανώνυμης εταιρείας.

ζ) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται για τη διανομή προσωρινού μερίσματος.

η) Η λύση της εταιρείας

θ) Η δικαστική απόφαση παντός βαθμού, που κηρύσσει άκυρη την εταιρεία ή σε κατάσταση πτώχευσης ή την υποβάλλει σε άλλη συλλογική διαδικασία, καθώς και οι δικαστικές αποφάσεις παντός βαθμού που αναγνωρίζουν ως άκυρες ή ακυρώνουν αποφάσεις γενικών συνελεύσεων.

ι) Ο διορισμός και η αντικατάσταση των εκκαθαριστών με τα στοιχεία της ταυτότητάς τους.

i) Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εκκαθάρισης, καθώς και οιτελικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

ii) Η διαγραφή της εταιρείας.

iii) Κάθε άλλη πράξη ή στοιχείο, του οποίου η δημοσιότητα επιβάλλεται από κατ' ιδίαν διατάξεις.

2.2. Παράγοντες που Επηρεάζουν την Λειτουργία των Ανωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) Σύμφωνα με το Νόμο 4548/2018

Υπό ένα απλούστερο, σαφέστερο και σαφώς πιο σύγχρονο πλαίσιο λειτουργούν από την 1η Ιανουαρίου 2019 οι ανώνυμες εταιρείες, καθώς το καλοκαίρι του 2018 αναμορφώθηκε το σχετικό θεσμικό πλαίσιο. Ενενήντα οκτώ χρόνια μετά τη θέσπιση του περίφημου νόμου 2190/1920, ο οποίος στις δεκαετίες αυτές είχε υποστεί δεκάδες αποσπασματικές τροποποιήσεις, πλέον η λειτουργία των Α.Ε. διέπεται από τον νόμο 4548/2018.

Τον πρώτο καιρό, πάντως, θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι θα παρατηρηθούν δυσλειτουργίες, ειδικά για τις υφιστάμενες Α.Ε., καθώς πρέπει να προσαρμοσθούν στα νέα δεδομένα, ενώ θα δοκιμασθεί και η ετοιμότητα της δημόσιας διοίκησης, από τις υπηρεσίες Γενικού Εμπορικού Μητρώου ΓΕΜΗ και τις περιφέρειες μέχρι τις εφορίες. Στο πλαίσιο αυτό, επιχειρείται να παρουσιαστούν οι κυριότερες αλλαγές σε ό,τι αφορά την καθημερινή λειτουργία των Α.Ε. που επήλθε με τον νόμο 4548/2018 ως εξής (Ν. 4548/2018).

- **Διάρκεια.** Η διάρκεια μιας εταιρείας μπορεί πλέον να είναι και αορίστου χρόνου, δηλαδή απεριόριστη. Ακόμη δε και αν είναι ορισμένου χρόνου μπορεί να μετατραπεί σε αορίστου και αντιστρόφως, με απόφαση που λαμβάνεται από τη γενική συνέλευση των μετόχων με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.
- **Επωνυμία.** Η επωνυμία μπορεί πλέον να έχει φανταστική μορφή, δεν απαιτείται δηλαδή να περιγράφει το αντικείμενο της εταιρείας. Επίσης, μπορεί να περιλαμβάνει ηλεκτρονική διεύθυνση ή άλλη ένδειξη.
- **Διοικητικό συμβούλιο.** Πλέον ορίζονται συγκεκριμένα όρια για τον αριθμό των μελών των διοικητικών συμβουλίων των Α.Ε., καθώς επιτρέπεται να αποτελούνται από 3 έως 15 μέλη. Πάντως, στην περίπτωση των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων επιτρέπεται το διοικητικό συμβούλιο να είναι μονομελές.
- **Κατάταξη εταιρειών.** Στην περίπτωση των νεοϊδρυόμενων και μέχρι τη σύνταξη του πρώτου ισολογισμού, πολύ μικρές Α.Ε. θεωρούνται αυτές που έχουν μετοχικό κεφάλαιο

από 25.000 έως 100.000 ευρώ, μικρές αυτές που έχουν μετοχικό κεφάλαιο από 100.001 έως 500.000 ευρώ, μεσαίες αυτές που έχουν μετοχικό κεφάλαιο από 500.001 έως 1.000.000 ευρώ και μεγάλες όσες έχουν μετοχικό κεφάλαιο πάνω από 1 εκατ. ευρώ. Σημειώνεται εδώ ότι το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο των Α.Ε. αυξάνεται κατά 1.000 ευρώ με τον νέο νόμο, από 24.000 ευρώ σε 25.000 ευρώ. Στην περίπτωση που Α.Ε. έχουν σήμερα ελάχιστο κεφάλαιο κάτω από 25.000 ευρώ, πρέπει μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019 να αυξήσουν το κεφάλαιό τους σε 25.000 ευρώ ή αλλιώς να μετατραπούν σε εταιρεία άλλης μορφής. Από την 1η Ιανουαρίου 2020 δεν θα μπορούν να προβούν σε καμία καταχώριση στο ΓΕΜΗ όσες εταιρείες δεν έχουν προβεί στην απαιτούμενη αύξηση του κεφαλαίου τους.

- Γενική συνέλευση εξ αποστάσεως. Οι αποφάσεις μπορούν να λαμβάνονται από τους μετόχους, χωρίς συνεδρίαση σε φυσικό χώρο, με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, για παράδειγμα μέσω email. Το παραπάνω προϋποθέτει η εταιρεία να μην είναι εισηγμένη σε χρηματιστήριο, να προβλέπεται αυτή η δυνατότητα από το καταστατικό και όλοι οι μέτοχοι να έχουν γνωστοποιήσει στην εταιρεία τα στοιχεία της ηλεκτρονικής τους επικοινωνίας. Με άλλη διάταξη προβλέπεται η συμμετοχή από απόσταση σε γενική συνέλευση που πραγματοποιείται σε φυσικό χώρο μέσω της χρήσης ηλεκτρονικών ή οπτικοακουστικών μέσων (teleconference ή videoconference).

- Δημοσιότητα. Τα στοιχεία που υποχρεούνται οι Α.Ε. να δημοσιεύουν στο ΓΕΜΗ είναι τα ακόλουθα: Ιδρυτικές πράξεις - καταστατικό, αποφάσεις για την τροποποίηση του καταστατικού μαζί με τις τροποποιήσεις, διορισμός και παύση των προσώπων που ασκούν τη διαχείριση της εταιρείας, έχουν την εξουσία να την εκπροσωπούν και είναι αρμόδια να ασκούν τον τακτικό της έλεγχο, αποφάσεις για αύξηση ή μείωση μετοχικού κεφαλαίου, πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου, οι εγκεκριμένες ετήσιες και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις και οι σχετικές εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου και των ελεγκτών της Α.Ε., οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις που καταρτίζονται για τη διανομή προσωρινού μερίσματος, η λύση της εταιρείας, δικαστικές αποφάσεις που κηρύσσουν άκυρη μία εταιρεία ή σε κατάσταση πτώχευσης κ.ο.κ., η διαγραφή της εταιρείας.

- Μείωση της κρατικής εποπτείας. Η τροποποίηση του καταστατικού, η μετατροπή εταιρείας άλλης μορφής σε Α.Ε. και αντίστροφα, η λύση της Α.Ε. ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσης και η αναβίωσή της και κάθε άλλος μετασχηματισμός

εγκρίνονται ύστερα από τη διενέργεια ελέγχου νομιμότητας από την περιφερειακή ενότητα της έδρας της εταιρείας. Για τις λοιπές πράξεις δεν απαιτείται η διενέργεια ελέγχου νομιμότητας από τις περιφέρειες, παρά μόνο ο έλεγχος πληρότητας των εγγράφων που διενεργείται από τις υπηρεσίες ΓΕΜΗ. Επίσης, η κρατική παρέμβαση μειώνεται και σε ό,τι αφορά την αποτίμηση των εισφορών σε είδος. Αυτή πλέον δεν γίνεται από κρατική επιτροπή, αλλά από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές. Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι η αρμοδιότητα έγκρισης συγχωνεύσεων του υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης υφίσταται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία συμμετέχει στη συγχώνευση πιστωτικό ίδρυμα με τη μορφή Α.Ε. ή όταν το πιστωτικό ίδρυμα που θα προέλθει από τη συγχώνευση θα έχει τη μορφή Α.Ε.

2.2.1. Αλλαγή στις Μετοχές

Μία από τις σημαντικότερες αλλαγές που επήλθαν με τον νόμο 4548/2018 είναι η κατάργηση των ανώνυμων μετοχών, απόφαση η οποία είχε ως κύριο γνώμονα την καταπολέμηση του ξεπλύματος «μαύρου» χρήματος. Ήδη από τη δημοσίευση του νόμου 4548/2018 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως στις 13 Ιουνίου 2018, δεν επιτρέπεται πλέον η έκδοση ανώνυμων μετοχών. Όσες είχαν εκδοθεί μέχρι την προαναφερθείσα ημερομηνία θα ονομαστικοποιηθούν αυτομάτως και υποχρεωτικά την 1η Ιανουαρίου 2020.

Για την αντικατάσταση των ανώνυμων μετοχών με ονομαστικές ακολουθούνται οι διατάξεις του καταστατικού κάθε εταιρείας. Εάν, ωστόσο, οι διατάξεις αυτές δεν είναι πλήρεις, τότε ακολουθείται η εξής διαδικασία: το διοικητικό συμβούλιο αποφασίζει έως την 1η Ιουλίου 2019 να ανακοινώσει τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα πρέπει να αναγγείλουν στην εταιρεία τα επί των μετοχών δικαιώματά τους, ώστε να εγγραφούν στο βιβλίο μετόχων και να εκδοθούν οι νέοι τίτλοι. Επίσης αποφασίζει τον τρόπο με τον οποίο θα εκδοθούν και θα παραδοθούν στους μετόχους οι νέοι ονομαστικοί μετοχικοί τίτλοι. Μετά την 1η Ιανουαρίου 2020 και ενόσω οι μέτοχοι δεν έχουν αναγγείλει τα δικαιώματά τους, οι μετοχές δεν παρέχουν μετοχικά δικαιώματα ούτε και μπορούν να μεταβιβασθούν.

Σε περίπτωση που το διοικητικό συμβούλιο δεν προβεί στις παραπάνω ενέργειες μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019, κάθε μέτοχος που έχει ανώνυμες μετοχές μπορεί να

ζητήσει από το δικαστήριο με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων να υποχρεωθεί η εταιρεία να εγγράψει τον αιτούντα στο βιβλίο μετόχων και να εκδώσει και να παραδώσει σε αυτόν νέες ονομαστικές μετοχές.

2.3. Τελική Εναρμόνιση των Ανωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) Σύμφωνα με το Νόμο 4548/2018

Ο Νόμος 4548/2018, που εγκρίθηκε πρόσφατα, αναθεωρεί την ελληνική νομοθεσία. Ανώνυμες Εταιρείες (Ν. 2190/1920). Ο οδηγός της μεταρρύθμισης ήταν να δημιουργηθεί ένα καθεστώς περισσότερο φιλικό προς τις επιχειρήσεις για τις Ανώνυμες Εταιρείες (Societes Anonymes). Ο νόμος τίθεται σε ισχύ από 1.1.2019 (με εξαίρεση ορισμένες διατάξεις). Οι κυριότερες τροποποιήσεις μπορούν να συνοψιστούν ως εξής ( ):

- ✓ Το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο αυξάνεται (από 24.000) σε 25.000 ευρώ. Οι εταιρείες με μειωμένο μετοχικό κεφάλαιο πρέπει να ολοκληρώσουν την αύξηση κεφαλαίου μέχρι τις 31.12.2018. Η πληρωμή μπορεί να γίνει σε τραπεζικό λογαριασμό εντός ή εκτός Ελλάδας (ΕΟΧ).
- ✓ Σε περίπτωση αύξησης κεφαλαίου, τα υπάρχοντα χρέη της εταιρείας μπορούν να κεφαλαιοποιηθούν υπό ορισμένες προϋποθέσεις.
- ✓ Η πληρωμή του κεφαλαίου πιστοποιείται από εγκεκριμένους ελεγκτές και / ή από ελεγκτική εταιρεία. Σε ειδικές συνθήκες, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί επίσης να πιστοποιήσει την πληρωμή (δηλαδή, μη εισηγμένες μικρές επιχειρήσεις, αποτίμηση της εισφοράς σε είδος, ενσωμάτωση κ.λπ.)
- ✓ Όλες οι μετοχές πρέπει να καταχωρηθούν. Οι μετοχές σε μετρητά καταργούνται και πρέπει να διορίζονται μέχρι την 1.1.2020.
- ✓ Η ελάχιστη ονομαστική αξία μειώνεται στα 0,04 ευρώ.
- ✓ Οι ΑΕ μπορούν να εκδίδουν ΔΑΜ και άλλα μέσα ασφάλειας.
- ✓ Ορισμένες προβλέψεις. σημειώνεται η μείωση του κεφαλαίου (δηλ. μείωση του κεφαλαίου σε είδος, μείωση για τη δημιουργία ειδικού αποθεματικού).
- ✓ Υπάρχουν ορισμένες διατάξεις. η κρατική εποπτεία των ΑΕ μεταρρυθμίζεται προκειμένου να παρακάμψει τη γραφειοκρατία.
- ✓ Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ΑΕ μπορούν να συσταθούν μέσω ιδιωτικού εγγράφου (και όχι μέσω συμβολαιογραφικής πράξης).

- ✓ Η διάρκεια των ΑΕ μπορεί να είναι αόριστη.
- ✓ Η σφραγίδα της εταιρείας δεν είναι υποχρεωτική να δεσμεύει την εταιρεία.
- ✓ Το όνομα της εταιρείας μπορεί να είναι ένας φανταστικός όρος (δηλαδή ένας λογαριασμός ηλεκτρονικού ταχυδρομείου κ.λπ.).
- ✓ Το βιβλίο μετόχων της εταιρείας μπορεί να τηρείται ηλεκτρονικά και να τηρείται από το Κεντρικό Αποθετήριο Αξιών, χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και εταιρείες επενδύσεων.
- ✓ Οι μικρές και πολύ μικρές μη εισηγμένες εταιρείες μπορούν να ορίσουν έναν μόνο διευθυντή αντί του γενικού τριών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ✓ Ο διορισμός μιας εκτελεστικής / διαχειριστικής επιτροπής παρέχεται επίσης στο πλαίσιο του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ✓ Οι μετοχές μπορούν να προσφερθούν στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και στο προσωπικό της εταιρείας κατόπιν απόφασης της Γενικής Συνέλευσης.
- ✓ Εισάγονται απλουστευμένες διαδικασίες για την υπογραφή των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου όταν λαμβάνονται χωρίς συνάντηση (ηλεκτρονικά μηνύματα κλπ.). Το ίδιο ισχύει για τα ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης.
- ✓ Οι προβλέψεις επαναλαμβάνονται. οι αμοιβές του Διοικητικού Συμβουλίου ενσωματώνονται επίσης.
- ✓ Χρησιμοποιείται επίσης ευρύτερη χρήση των δυνατοτήτων της μακράς συμμετοχής στο Διοικητικό Συμβούλιο και στη Γενική Συνέλευση.
- ✓ Για τις μη εισηγμένες εταιρείες το βιβλίο των συνοπτικών πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης μπορεί να διατηρηθεί με ενιαίο τρόπο με το βιβλίο πρακτικών του Διοικητικού Συμβουλίου.
- ✓ Οι δύο επαναληπτικές συνελεύσεις της τακτικής Γενικής Συνέλευσης περιορίζονται σε μία.
- ✓ Εισάγονται νέα δικαιώματα των μετόχων (δηλαδή, προσωπική ενημέρωση σχετικά με το μετοχικό κεφάλαιο, την ίδια συμμετοχή κ.λπ.).
- ✓ Δημιουργείται επίσης η σύσταση των ενώσεων μετόχων.

3. Κεφάλαιο Τρίτο : Η Πλήρης Εναρμόνιση των Ανωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) με το Νόμο 4548/2018 και η Μελλοντική τους Λειτουργία

3.1. Πλήρης Εναρμόνιση των Ανωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) με το Νόμο 4548/2018 και τα Σημεία Σύγκρισης με το Νόμο 2190/1920

Με το νόμο 4548/2018, (όπως τροποποιήθηκε με το νόμο 4587/2018) αναμορφώθηκε το δίκαιο των εμπορικών εταιρειών και ιδίως το δίκαιο των Ανωνύμων Εταιριών, ύστερα από σχεδόν ένα αιώνα από τη θέση σε ισχύ του γνωστού νόμου 2190/1920.

Η επιλογή του νομοθέτη για σύνταξη ενός νέου νόμου αντί της τροποποίησης του προϋφιστάμενου, υποκινήθηκε κυρίως από την ευρεία έκταση των αλλαγών που επήλθαν αλλά και από την αναγκαιότητα ρύθμισης μικρότερης εμβέλειας ζητημάτων, τα οποία όμως έχουν σημαντική επίδραση στον τρόπο λειτουργίας των εμπορικών εταιρειών. Σε αυτό το πλαίσιο θα επιχειρηθεί μια συγκριτική επισκόπηση του νέου καθεστώτος με το προϋφιστάμενο, με έμφαση στις νέες τροποποιήσεις που έχουν επέλθει και με τις οποίες πρέπει να εναρμονιστούν και να εξοικειωθούν οι εταιρείες.

II. Νομοθετικές Μεταρρυθμίσεις στις Ανώνυμες Εταιρείες.

Ο νέος νόμος περί ανωνύμων εταιρειών τίθεται σε εφαρμογή από 1.1.2019, ενώ προβλέπονται και μεταβατικές διατάξεις για ορισμένα ζητήματα.

1. Κεφάλαιο Α.Ε.

Μία από τις αλλαγές που επέρχονται με το νέο νόμο αφορά το **ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο** των ΑΕ το οποίο αυξάνεται από 24.000€ σε 25.000€, όπως επιβάλλει και η οδηγία 1132/2017.

Αξίζει να επισημανθεί ωστόσο ότι η εν λόγω αύξηση του ελάχιστου ποσού μετοχικού κεφαλαίου συνοδεύθηκε από τη **μείωση της ελάχιστης ονομαστικής αξίας των μετοχών**. Πλέον, η ονομαστική αξία των μετοχών Ανωνύμων Εταιρειών δεν μπορεί να ορισθεί σε ποσό κατώτερο των 0,04€ (μέχρι τώρα ήταν 0,30€) ούτε ανώτερο των 100€.

Σε περίπτωση που οι μετοχές Ανωνύμων Εταιρειών αποκτώνται με **εισφορές σε είδος**, καταργείται πλέον η προϋπόθεση της εκτίμησης αυτών με γνωμοδότηση της επιτροπής εμπειρογνομόνων (του παλιού άρθρου 9) του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης. Η αποτίμηση των εισφορών εις είδος και η έκδοση της σχετικής έκθεσης αποτίμησης γίνεται εφεξής (εκτός από δύο ορκωτούς ελεγκτές λογιστές) και από ελεγκτική εταιρεία ή από δύο ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές.

Νέο σύστημα επίσης εισάγεται με το νέο νόμο αναφορικά με την **πιστοποίηση καταβολής του κεφαλαίου** (κατά τη σύσταση της εταιρείας ή κατόπιν αύξησης). Παρότι με το νέο νόμο συρρικνώνεται η εποπτεία της Διοίκησης, η οποία μέχρι πρότινος διατηρούσε τη δυνατότητα ασκήσεως ελέγχου για το αν καταβλήθηκε το ποσό του κεφαλαίου, η διαδικασία πιστοποίησης γίνεται βάσει νόμου αυστηρότερη, εισάγοντας ως κανόνα ότι η πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου θα πραγματοποιείται πλέον από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία. Ο κανόνας αυτός κάμπτεται μόνο στην περίπτωση πολύ μικρών ή μικρών εταιριών που είναι μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, στις οποίες η πιστοποίηση καταβολής εξακολουθεί να μπορεί να διενεργείται από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας.

Μια από τις σημαντικότερες μεταβολές, με την έννοια ότι «θίγει» τον ίδιο τον πυρήνα της ΑΕ, αποτελεί η **κατάργηση των ανωνύμων μετοχών**. Ήδη από τη δημοσίευση του Ν. 4548/2018 στο ΦΕΚ, την 13.06.2018, καμία ΑΕ δε δύναται να εκδώσει ανώνυμες μετοχές. Όσες ΑΕ είχαν τις μετοχές τους (κάποιες ή όλες) ανώνυμες ήδη πριν τη δημοσίευση του νόμου, υποχρεούνται να προχωρήσουν σε ονομαστικοποίηση τους μέχρι την 1.1.2020.

Θα πρέπει ωστόσο να λεχθεί ότι η κατάργηση των ανωνύμων μετοχών, οι οποίες παραδοσιακά ήταν συνδεδεμένες με το πλεονέκτημα της ευχερέστερης μεταβίβασής τους, δεν αναμένεται να προκαλέσει σημαντικές αλλαγές στην πράξη. Πράγματι, από το 1997 και μετά η μεταβίβαση της ανώνυμης μετοχής προϋπέθετε την κατάθεση του σχετικού εγγράφου στην αρμόδια ΔΟΥ αλλοιώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τον

χαρακτήρα της ανώνυμης μετοχής ως ανώνυμου τίτλου που μεταβιβάζεται με απλή συμφωνία και παράδοση. Στη συνέχεια, αντί της ανωτέρω διαδικασίας, προβλέφθηκε η υποχρέωση της δήλωσης της μεταβίβασης των μετοχών μέσω της φορολογικής δήλωσης.

Παρ' όλα αυτά η απόφαση για ονομαστικοποίηση των μετοχών λήφθηκε με αφορμή την ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 849/2015 στην Ελληνική έννομη τάξη με την ψήφιση του νόμου 4557/2018 αναφορικά με την πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Συγκεκριμένα, κατά την ψήφιση του νόμου 4548/2018 για τις Α.Ε. λήφθηκε υπόψη η πρόταση του νομοσχεδίου του Ν. 4557/2018, βάσει της οποίας οι ανώνυμες μετοχές εταιρειών μη εισηγμένων σε οργανωμένη αγορά μεταβιβάζονται με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό έγγραφο βεβαίας χρονολογίας, πράγμα που ουσιαστικά καθιστούσε χωρίς πρακτική σημασία τον χαρακτηρισμό της μετοχής ως «ανώνυμης». Είναι σαφές ότι μετά την κατάργηση των ανωνύμων μετοχών, η ανωτέρω διάταξη αναφορικά με τις προϋποθέσεις μεταβίβασής τους, θα εφαρμόζεται μόνο για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι ανώνυμες μετοχές θα συνεχίσουν να υπάρχουν, ήτοι μέχρι 1.1.2020.

2. Κατηγορίες τίτλων

Μία άλλη βασική καινοτομία του νέου νόμου είναι η **διεύρυνση των κατηγοριών τίτλων** που μπορεί να εκδώσει μια Ανώνυμη Εταιρεία. Βάσει του άρθρου 33 του νέου νόμου μια ανώνυμη εταιρεία μπορεί να εκδώσει μετοχές (και με διαφορετική ονομαστική αξία), ιδρυτικούς τίτλους, ομολογίες καθώς και τίτλους κτήσης μετοχών. Για πρώτη φορά λοιπόν επεκτείνεται και στις Ανώνυμες Εταιρείες το **δικαίωμα έκδοσης τίτλων κτήσης μετοχών (warrants)**, το οποίο προβλέφθηκε αρχικώς στο πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών. Πρόκειται ουσιαστικά για τίτλους που δίνουν το διαπλαστικό δικαίωμα απόκτησης μετοχών στον δικαιούχο τους. Με την άσκηση δικαιώματος κτήσης επέρχεται αύξηση του κεφαλαίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση έκδοσης των τίτλων.

Θα πρέπει περαιτέρω να διευκρινισθεί ότι, όπως και κατά το προγενέστερο δίκαιο εξακολουθεί να μην είναι επιτρεπτή η έκδοση «**υβριδικών**» τίτλων, δηλαδή τίτλων που

δεν υπάγονται σε κανένα από τα υπάρχοντα είδη τίτλων βάσει των χαρακτηριστικών τους. Παρ' όλα αυτά ο νέος νόμος δίνει ορισμένες πρόσθετες δυνατότητες, οι οποίες είναι δυνατό να καταλήξουν στη δημιουργία τέτοιων τίτλων.

Συγκεκριμένα δίνεται η δυνατότητα **χωριστής διάθεσης δικαιωμάτων που απορρέουν από τίτλους**, όπως της απαιτήσεως απόληψης κερδών, τόκων, χρεολυσίων καθώς και άλλων αυτοτελών περιουσιακών δικαιωμάτων που γεννώνται από τους τίτλους. Περαιτέρω, ο νέος νόμος δίνει πλέον την δυνατότητα σε Ανώνυμες Εταιρείες να προβλέψουν στο καταστατικό τους ρυθμίσεις βάσει των οποίων η κτήση ορισμένων κατηγοριών τίτλων είναι δυνατή μόνο με την κτήση κάποιας άλλης κατηγορίας τίτλων. Το ίδιο μπορεί να προβλεφθεί και αναφορικά με την μεταβίβαση και επιβάρυνση ορισμένων κατηγοριών τίτλων, ότι δηλαδή θα μεταβιβάζονται ή θα επιβαρύνονται μόνο από κοινού.

Αξίζει επιπλέον να σημειωθεί ότι ο νέος νόμος αναδιαμορφώνει πλήρως το καθεστώς τίτλων που προϋπήρχαν και στο νόμο 2190/1920, όπως είναι οι **ομολογίες**. Πιο συγκεκριμένα, όταν μια ΑΕ εκδίδει ομολογιακό δάνειο, προβαίνει στην έκδοση ενσώματων ή άυλων, ονομαστικών ή ανώνυμων ομολογιών (με εξαίρεση τις μετατρέψιμες σε μετοχές που είναι πάντα ονομαστικές). Ο νέος νόμος δίνει σαφή υπόσταση στη Συνέλευση των Ομολογιούχων, η συγκρότηση της οποίας σε κάποιες περιπτώσεις είναι υποχρεωτική, όπως σε περίπτωση δανείου που εισάγεται σε ρυθμιζόμενη αγορά.

3. Γενική Συνέλευση

Προχωρώντας στην ανάλυση των τροποποιήσεων που επέφερε ο νέος νόμος στην οργανική συγκρότηση των Ανωνύμων Εταιρειών είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι ο γνωστός επιμερισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ των δύο βασικών οργάνων της Α.Ε., της Γενικής Συνελεύσεως και του Διοικητικού Συμβουλίου, διατηρήθηκε ως είχε, με κάποιες όμως σημαντικές τροποποιήσεις ως προς τον τρόπο λειτουργίας τους. Οι τροποποιήσεις αυτές σκοπούν στο να προσδώσουν ευελιξία και να επιταχύνουν τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων.

Ενδεικτικό παράδειγμα αυτής της σκοπιμότητας αποτελεί η **κατάργηση της υποχρεωτικής παρουσίας του συμβολαιογράφου** και της προσυπογραφής του

Πρακτικού από αυτόν σε περίπτωση παράστασης μόνο ενός μετόχου σε ΓΣ. Είναι επίσης αξιοσημείωτο ότι για πρώτη φορά προβλέφθηκε η **δυνατότητα λήψεως αποφάσεων χωρίς συνεδρίαση της Γενικής Συνελεύσεως**, και ως εκ τούτου χωρίς να απαιτείται η τήρηση των προϋποθέσεων απαρτίας. Σημειωτέων ότι δεν είναι δυνατή η εν λόγω διαδικασία όταν πρέπει να ληφθεί απόφαση επί θεμάτων που άπτονται της αρμοδιότητας της τακτικής ΓΣ.

Περαιτέρω, η γνωστή βάσει του Ν. 2190/1920 διαδικασία λήψεως απόφασης από τους μετόχους βάσει του «**πρακτικού δια περιφοράς**», δίχως να μεσολαβήσει συνεδρίαση, αναδιαμορφώνεται καθώς προβλέπεται ρητώς η δυνατότητα αντικατάστασης υπογραφών στο εν λόγω πρακτικό με ανταλλαγή e-mail ή άλλα ηλεκτρονικά μέσα, αν υπάρχει ρητή καταστατική πρόβλεψη.

Ένα επιπρόσθετο σημείο στο οποίο πρέπει να δοθεί έμφαση αφορά τα **δικαιώματα των μετόχων της μειοψηφίας**. Ο νέος νόμος σε μια **προσπάθεια ενδυνάμωσης** των εν λόγω δικαιωμάτων αφενός **μείωσε τα απαιτούμενα ποσοστά** για την άσκηση ορισμένων δικαιωμάτων, όπως στην περίπτωση του δικαιώματος πληροφόρησης από το Δ.Σ. για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων, όπου το σχετικό ποσοστό μειώθηκε από 1/5 υπό το προηγούμενο καθεστώς σε 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου. Αφετέρου, για πρώτη φορά προβλέφθηκε ότι τα δικαιώματα μειοψηφίας μπορούν να ασκηθούν και από **ενώσεις μετόχων**, ενθαρρύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την συλλογική δράση των μετόχων.

4. Διοικητικό Συμβούλιο

Αντίστοιχη απλοποίηση του τρόπου λήψεως αποφάσεων προβλέπει ο νέος νόμος και αναφορικά με την λειτουργία του Διοικητικού Συμβουλίου. Εισαγωγικώς, θα πρέπει να παρατηρήσουμε ότι όσον αφορά στον αριθμό των μελών του ΔΣ, ο οποίος προσδιορίζεται στο καταστατικό, ο νέος νόμος διατηρεί το ελάχιστο όριο των 3 μελών αλλά **προσθέτει και μέγιστο όριο 15 μελών**. Μια από τις καινοτόμες ρυθμίσεις του νέου νόμου είναι η καταστατική πρόβλεψη για μονομελές διοικητικό όργανο εκπροσώπησης και διαχείρισης, τον **Σύμβουλο-Διαχειριστή**, ο οποίος είναι πάντοτε φυσικό πρόσωπο και εκλέγεται από τη ΓΣ.

Διευκρινίζεται ωστόσο ότι η δυνατότητα αυτή παρέχεται μόνο για μικρές ή πολύ μικρές Ανώνυμες Εταιρείες, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν για την περίπτωση της πιστοποίησης καταβολής κεφαλαίου από το Δ.Σ. Η ανωτέρω ρύθμιση έχει μεγάλη πρακτική σημασία για τις μικρές εταιρείες, στις οποίες η αναγκαιότητα διορισμού τριμελούς Δ.Σ. αποτελούσε αντικίνητρο για την επιλογή της Α.Ε. ως εταιρικού τύπου. Εκτός αυτού, στην πράξη πολλές φορές παρατηρείται ότι η διοίκηση μικρών Α.Ε. ασκείται από ένα μόνο πρόσωπο, ενώ η παρουσία των άλλων δύο μελών των Δ.Σ. είναι απλά τυπική. Σε κάθε περίπτωση σημειώνεται ότι ούτε υπό το νέο καθεστώς επιτρέπεται ο διορισμός διμελούς Δ.Σ.

Επιπλέον, ο διορισμός των μελών του ΔΣ εξακολουθεί να μπορεί να διενεργείται και απευθείας, από κάποιον/ους μέτοχο/ους, όχι όμως πέραν των 2/5 του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού των μελών (αντί του 1/3 που προέβλεπε ο Ν. 2190/1920). Μία ακόμα καινοτόμα ρύθμιση, αντίστοιχη με αυτή που αναφέραμε προηγουμένως για τις Γενικές Συνελεύσεις εισάγει το άρθρο 94 το οποίο προβλέπει ότι η **κατάρτιση και υπογραφή Πρακτικού** από όλα τα μέλη του ΔΣ ισοδυναμεί με απόφαση του ΔΣ, ακόμη και εάν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση. Είναι σημαντικό επίσης ότι οι υπογραφές των συμβούλων μπορούν να αντικαθίστανται με ανταλλαγή e-mail εφόσον κάτι τέτοιο προβλέπεται στο καταστατικό. Ηλεκτρονικά τέλος μπορεί να τηρείται και το ειδικό βιβλίο στο οποίο καταχωρούνται οι συζητήσεις και οι αποφάσεις του ΔΣ.

Συνοφασμένο με τη λειτουργία του Δ.Σ. είναι και το καίριο ζήτημα της **έγκρισης συναλλαγών που συνάπτει η εταιρεία με συνδεδεμένα μέρη** (μέλη του Δ.Σ., πρόσωπα που ελέγχουν την εταιρεία και συγγενικά τους πρόσωπα). Το ζήτημα αυτό ενέχει σημαντικό βαθμό δυσκολίας καθώς για τη ρύθμισή του πραγματοποιήθηκε στάθμιση των εξής παραγόντων: Αφενός των επιχειρηματικών αναγκών των εταιρειών, οι οποίες πολλές φορές επωφελούνται από τέτοιες συναλλαγές, όπως συμβαίνει ιδίως στο επίπεδο των ενδοομιλικών συναλλαγών.

Αφετέρου, της ανάγκης προστασίας της εταιρείας από συναλλαγές που λαμβάνουν χώρα κατόπιν άσκησης αθέμιτης επιρροής από πρόσωπα που διοικούν ή ελέγχουν την εταιρεία. Προς το σκοπό της απλοποίησης της διαδικασίας έγκρισης των συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη αποφασίσθηκε ότι αυτές θα εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του Δ.Σ., εκτός αν το ζητήσουν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 5% του μετοχικού κεφαλαίου, οπότε η έγκριση του σχετικού ζητήματος παραπέμπεται στην

Γενική Συνέλευση. Ενόψει του γεγονότος ότι το 5% του μετοχικού κεφαλαίου θεωρείται ένα υψηλό ποσοστό, ιδίως για εταιρείες με μεγάλη διασπορά μετοχών, ελλοχεύει ο κίνδυνος το Δ.Σ. να λάβει αποφάσεις εγκρίνοντας συναλλαγές που αντίκεινται στο εταιρικό συμφέρον και ζημιώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την εταιρεία, δεδομένου ότι τέτοιες συναλλαγές συνήθως λαμβάνουν χώρα μεταξύ της εταιρείας και μελών του Δ.Σ. (ή συγγενικών τους προσώπων).

Μάλιστα αξίζει να αναφερθεί ότι ακόμη και στην περίπτωση που το ζήτημα της παροχής άδειας συναλλαγής με συνδεδεμένο μέρος παραπεμφθεί εν τέλει στην Γενική Συνέλευση, είναι δυνατό στην τελευταία να συμμετέχουν και οι μέτοχοι οι οποίοι αποτελούν συνδεδεμένα μέρη, εφόσον πρόκειται για εταιρία μη εισηγμένη σε ρυθμιζόμενη αγορά (βάσει του Ν. 4587/2018).

Τέλος, σημειώνεται ότι δεν είναι δυνατή πλέον η λύση της ΑΕ με δικαστική απόφαση σε περίπτωση που το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων καταστεί κατώτερο του 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου και η ΓΣ δε λάβει μέτρα, καθώς θεωρήθηκε καταλληλότερο η αντιμετώπιση μιας τέτοιας περίπτωσης να λάβει χώρα στο πλαίσιο του πτωχευτικού δικαίου.

Όσον αφορά στις αμοιβές των μελών του διοικητικού συμβουλίου, τα μέλη δικαιούνται να λάβουν αμοιβή ή άλλες παροχές, σύμφωνα με το νόμο και τα ορζόμενα στο καταστατικό και, κατά περίπτωση, την πολιτική αποδοχών της εταιρείας.

Αμοιβή ή παροχή που χορηγείται σε μέλος του ΔΣ και δε ρυθμίζεται στο νόμο και το καταστατικό βαρύνει την εταιρεία, μόνο αν εγκριθεί με ειδική απόφαση της γενικής συνέλευσης.

Αμοιβή συνισταμένη σε συμμετοχή στα κέρδη της χρήσεως παρέχεται μόνον αν αυτό προβλέπεται στο καταστατικό. Το ύψος της ανωτέρω αμοιβής προσδιορίζεται με απόφαση της ΓΣ, η οποία αποφασίζει με απλή απαρτία και πλειοψηφία. Αμοιβή που χορηγούμενη από τα κέρδη της χρήσεως λαμβάνεται από το υπόλοιπο των καθαρών κερδών που απομένει μετά την αφαίρεση των νόμιμων κρατήσεων για τακτικό αποθεματικό και τη διανομή του ελάχιστου μερίσματος υπέρ των μετόχων.

Αμοιβή σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου για υπηρεσίες προς την εταιρεία βάσει ειδικής σχέσης, όπως ενδεικτικώς, από σύμβαση εργασίας, έργου ή εντολής καταβάλλεται με τις προϋποθέσεις των άρθρων περί συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη.

Ειδικά οι εταιρείες με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά υποχρεούνται να θεσπίζουν πολιτική αποδοχών για τα μέλη του ΔΣ και αν υπάρχει, για το γενικό διευθυντή ή τον αναπληρωτή του. Η διάρκεια ισχύος της εγκεκριμένης πολιτικής αποδοχών δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τέσσερα (4) έτη.

Η ανωτέρω πολιτική αποδοχών πρέπει να περιγράφει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

α) τον τρόπο με τον οποίο συνεισφέρει στην επιχειρηματική στρατηγική, στα μακροπρόθεσμα συμφέροντα και στη βιωσιμότητα της εταιρείας,

β) τις διαφορετικές συνιστώσες για τη χορήγηση σταθερών και μεταβλητών αποδοχών πάσης φύσεως, στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου,

γ) τον τρόπο με τον οποίο ελήφθησαν υπόψη κατά τον καθορισμό της πολιτικής αποδοχών οι μισθολογικές και εργασιακές συνθήκες των εργαζομένων της εταιρείας,

δ) σαφή, περιεκτικά και διαφοροποιημένα κριτήρια για τη χορήγηση των μεταβλητών αποδοχών, συμπεριλαμβανομένων των κριτηρίων που σχετίζονται με την εταιρική κοινωνική ευθύνη,

ε) τις μεθόδους με τις οποίες εκτιμάται ο βαθμός στον οποίον πληρούνται τα ανωτέρω κριτήρια απόδοσης,

στ) τη διάρκεια των συμβάσεων της εταιρείας με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τις ισχύουσες προθεσμίες προειδοποίησης,

ζ) τυχόν δικαιώματα συμμετοχής των μελών σε προγράμματα διάθεσης μετοχών της εταιρείας.

Με την τροπολογία του ν. 4587/2018 αίρεται ο υφιστάμενος περιορισμός της μη συμμετοχής των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου εταιρειών με μετοχές εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, που έχουν συγχρόνως την ιδιότητα του μετόχου, στη διαδικασία της ψηφοφορίας έγκρισης της πολιτικής αποδοχών.

Η Γενική Συνέλευση μπορεί να επιτρέψει προκαταβολή αμοιβής για το χρονικό διάστημα μέχρι την επόμενη τακτική Γενική Συνέλευση. Η προκαταβολή της αμοιβής τελεί υπό την αίρεση της έγκρισής της από την επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση.

Ρυθμίζεται η διαδικασία του δικαστικού ελέγχου του υπέρογκου της αμοιβής ή παροχής που καταβλήθηκε ή αποφασίστηκε να καταβληθεί σε συγκεκριμένο μέλος του Δ.Σ. αμοιβή ή παροχή που καταβλήθηκε ή αποφασίστηκε να καταβληθεί σε συγκεκριμένο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τα ανωτέρω, μπορεί να μειωθεί από το δικαστήριο αν, με τις υφιστάμενες συνθήκες, είναι κατά εύλογη κρίση υπέρογκη και αντιτάχθηκαν στην απόφαση αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) του κεφαλαίου.

Η αίτηση προς το δικαστήριο υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης από μετόχους που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του μετοχικού κεφαλαίου και αντιτάχθηκαν στην απόφαση αυτή. Το δικαστήριο εκδικάζει την ανωτέρω αίτηση κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και αποφαινεται λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες του συμβούλου, τις προσπάθειες που έχει καταβάλει, το επίπεδο αντίστοιχων αμοιβών των συμβούλων σε άλλες παρόμοιες εταιρείες, και την κατάσταση, την απόδοση και τις προοπτικές της εταιρείας.

Δηλαδή:

Πίνακας 1. Αμοιβές και αποζημιώσεις μελών Δ.Σ. και αρμόδια όργανα

Είδος αμοιβής ή αποζημίωσης μελών Δ.Σ. και συμβάσεις με «Συνδεδεμένα Πρόσωπα»	Αρμόδιο όργανο
Αμοιβή ή άλλες παροχές, σύμφωνα με το νόμο και τα οριζόμενα στο καταστατικό της και, κατά περίπτωση, την πολιτική αποδοχών της εταιρείας	Αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης
Αμοιβή ή παροχή που χορηγείται σε μέλος του ΔΣ και δε ρυθμίζεται στο νόμο	Αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης

και το καταστατικό	
Αμοιβή συνιστάμενη σε συμμετοχή στα κέρδη της χρήσεως	Αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης – μόνο αν αυτό προβλέπεται στο καταστατικό
Αμοιβή σε μέλη του ΔΣ για υπηρεσίες προς την εταιρεία βάσει ειδικής σχέσης, όπως ενδεικτικώς, από σύμβαση εργασίας, έργου ή εντολής	Αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης. Καταβάλλεται με τις προϋποθέσεις των άρθρων 99 και 101 (συνδεδεμένα μέρη).
Προκαταβολή αμοιβής για το χρονικό διάστημα μέχρι την επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση	Αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης
Συμβάσεις της εταιρείας με «Συνδεδεμένα Πρόσωπα»	Ειδική άδεια παρεχόμενη με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου ή, με τους όρους του άρθρου 100, της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

Πηγή: (Πετράκης, 2018)

3.2. Τομείς Σύγκρισης Λειτουργίας των Ανωνύμων Επιχειρήσεων (Α.Ε.) Πριν και Μετά την Εφαρμογή του Νόμου 4548/2018 σε Σύγκριση με το Νόμο 2190/1920

Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι κανόνες σχετικά με τις συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη που ρυθμίζονται επί του παρόντος από το άρθρο 23α του νόμου Ν. 2190/1920 επανεξετάζονται σημαντικά. Ο νόμος μεταφέρει τις διατάξεις του άρθρου 9γ της Οδηγίας 2007/36 / ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2017/828 / ΕΕ. Η ταξινόμηση που παρέχεται βάσει του ισχύοντος νομικού καθεστώτος στις συναλλαγές με τα συνδεδεμένα μέρη (δηλαδή δάνειο, ασφάλεια, εμπορική ή άλλη συμφωνία) δεν ισχύει πλέον από το νόμο. Όλοι οι τύποι συναλλαγών με συνδεδεμένα μέρη ρυθμίζονται με ενιαίο τρόπο.

Ως εκ τούτου, αραιώνεται ο σημερινός απόλυτος περιορισμός για τη χορήγηση προηγούμενων χορηγήσεων και πιστώσεων σε συνδεδεμένες οντότητες των οποίων οι οικονομικές καταστάσεις δεν ενοποιούνται με αυτές της δανειοδοτικής Α.Ε. Οι συναλλαγές που συνάπτονται κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών και συνάπτονται υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς εξακολουθούν να μην εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των περιορισμών.

Η αρμοδιότητα έγκρισης των συναλλαγών των συνδεδεμένων μερών μετατίθεται πλέον στο Δ.Σ., εκτός εάν (i) το Διοικητικό Συμβούλιο δεν μπορεί να φθάσει σε τέτοιο ψήφισμα για λόγους σύγκρουσης συμφερόντων ή (ii) εάν οι μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 του καταβληθέντος μετοχικού κεφαλαίου εντός συγκεκριμένου η οποία προβλέπεται από το νόμο, ότι το θέμα μετατίθεται στη ΓΣ, οπότε το ψήφισμα για το θέμα αυτό γίνεται από την Γ.Σ. Οι λοιπές προϋποθέσεις για τη χορήγηση της έγκρισης διαφέρουν ανάλογα με το αν η οικεία οντότητα είναι μη εισηγμένη ή εισηγμένη ΑΕ.

Γενική Συνέλευση (GA)

Ο νόμος ενισχύει τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων της GA μέσω σύγχρονης τεχνολογίας και νέων εργαλείων επικοινωνίας με σκοπό τη διευκόλυνση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Στο ίδιο πλαίσιο, ο νόμος ενισχύει την έννοια της υιοθέτησης κυκλικών ψηφισμάτων της Γενικής Συνέλευσης που υπογράφουν όλοι οι μέτοχοι ή οι εκπρόσωποί τους, χωρίς την ανάγκη πραγματικής συνάντησης. Ο νόμος ρυθμίζει λεπτομερώς τη διαδικασία διεξαγωγής συνεδριάσεων της GA μέσω υπογεγραμμένων ψηφισμάτων, τα οποία είναι διαθέσιμα μόνο σε μη εισηγμένες ΑΕ. Η διαδικασία κινείται από το Δ.Σ. και μπορεί να αποκλειστεί από τους μετόχους που αντιπροσωπεύουν το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Οι ελάχιστες απαιτήσεις απαρτίας και πλειοψηφίας για την έγκριση των ψηφισμάτων της ΓΣ τροποποιούνται με στόχο την επιτάχυνση και την παροχή ευελιξίας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων:

(i) Απαρτία

Η ελάχιστη απαρτία δηλαδή Το 1/5 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου για την αρχική συνεδρίαση της GA και κάθε παριστάμενο ή εκπροσωπούμενο μέρος του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου για την αναβαλλόμενη συνεδρίαση) αποφασίζει για θέματα που εμπίπτουν στα απλά όρια απαρτίας παραμένουν οι ίδιες. Η ελάχιστη

απαρτία για την αρχική συνεδρίαση της GA που αποφασίζει για θέματα που εμπίπτουν στα αυξημένα όρια απαρτίας μειώνεται στο 1/2 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου (σε αντίθεση με τα 2/3 στο πλαίσιο του ισχύοντος καθεστώτος) και για την αναβληθείσα συνεδρίαση μειώνεται στο 1/3 (σε αντίθεση με το 1/2 βάσει του ισχύοντος νομικού καθεστώτος), ενώ καταργείται η δεύτερη διακοπή συνεδρίαση. Το καταστατικό μπορεί να αυξήσει τα ανώτατα όρια απαρτίας για τα δεσμευμένα θέματα χωρίς περιορισμό, ενώ για τα απλά θέματα σε αναλογία, η οποία σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 2/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

(ii) Πλειοψηφία

Τα πλειοψηφικά όρια τόσο για απλά όσο και για δεσμευμένα θέματα παραμένουν αμετάβλητα, δηλαδή απόλυτη πλειοψηφία (50% + 1) και 2/3 των παρόντων ή εκπροσωπούμενων μετόχων. Ωστόσο, ο νόμος επιτρέπει πλέον την ευελιξία να ορίσει στα ανώτατα όρια των καταστατικών τόσο τις απλές όσο και τις δεσμευμένες υποθέσεις χωρίς περιορισμούς. Ως εκ τούτου, είναι δυνατόν να συμφωνηθούν τα κατώτατα όρια για την έγκριση ψηφισμάτων επί απλών θεμάτων, τα οποία είναι ίσα ή υψηλότερα από εκείνα που ισχύουν για τα δεσμευμένα θέματα και μπορούν ακόμη να φθάσουν στην ομοφωνία των παρόντων ή εκπροσωπούμενων μετόχων στη συνεδρίαση της GA.

Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι για όλες ή συγκεκριμένες αποφάσεις να απαιτούνται μεγαλύτερα ποσοστά από αυτά που προβλέπονται από το νόμο:

Πίνακας 2. Ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας των Γ.Σ. σύμφωνα με το νόμο

Απαρτία	Πρώτη Γ.Σ.	Επαναληπτική Γ.Σ.
«Απλή» απαρτία - Ελάχιστη	20,00%	Μία μετοχή
«Ενισχυμένη » απαρτία - Ελάχιστη (*)	50,00%	33,33%
(*)Εταιρείες με εισηγμένες μετοχές, ή όταν πρόκειται να ληφθεί απόφαση για αύξηση κεφαλαίου		20,00%
Πλειοψηφία	Πρώτη Γ.Σ	Επαναληπτική Γ.Σ

«Απλή» Πλειοψηφία - Επί των παρόντων	50,00%	50,00%
«Ενισχυμένη »Πλειοψηφία - Επί των παρόντων	66,67%	66,67%

Πηγή: (Πετράκης, 2018)

Δικαιώματα Μειονοτήτων & Άσκηση Δικαιωμάτων Μετόχων

Ο νόμος εισάγει νέα δικαιώματα μειοψηφίας ενημερωτικού χαρακτήρα σχετικά με τον συνολικό αριθμό μετοχών, την τάξη τους και τα δικαιώματά τους που συνδέονται με αυτά, επιτρέποντας στον μειοψηφικό μέτοχο να εκτιμήσει το καθεστώς συμμετοχής στην εταιρεία (ιδίως για την άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων του ή σε περίπτωση της προβλεπόμενης μεταβίβασης μετοχών).

Επιπλέον, ο νόμος εισάγει τη νέα έννοια των "συνδικαλιστικών ενώσεων των μετόχων", τα οποία ουσιαστικά λειτουργούν ως συλλογικά συνδικάτα και έχουν το δικαίωμα να ασκούν τα δικαιώματα των μειονοτήτων για λογαριασμό των μελών τους. Αυτά τα συνδικάτα μπορούν να αποτελούνται από μετόχους της ίδιας ή διαφορετικής ΑΕ.

Μέτοχοι της εταιρείας, που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου κεφαλαίου, δικαιούνται να ζητήσουν από το δικαστήριο τον έλεγχο της εταιρείας, εφόσον από την όλη πορεία αυτής, αλλά και με βάση συγκεκριμένες ενδείξεις, καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση. Το καταστατικό μπορεί να μειώσει, όχι όμως πέραν του μισού, το ποσοστό του καταβεβλημένου κεφαλαίου που απαιτείται για την άσκηση του δικαιώματος της παρούσας παραγράφου.

Εισάγεται στο ελληνικό δίκαιο η δυνατότητα σύστασης ενώσεων μετόχων, που, ως μη δικαιούχοι διάδικοι, μπορούν να ασκήσουν, στο δικό τους όνομα αλλά για λογαριασμό των μελών τους, τα δικαιώματα μειοψηφίας τούτων. Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται η άσκηση των μετοχικών δικαιωμάτων και ο έλεγχος της εταιρικής διοίκησης.

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται όλα τα δικαιώματα των μετόχων «μειοψηφίας» που είτε προβλέπονται ρητά από τον νόμο είτε συνάγονται από τις προβλεπόμενες πλειοψηφίες των Γενικών Συνελεύσεων:

Πίνακας 3. Δικαιώματα των μετόχων "μειοψηφίας" και απαιτούμενα ποσοστά

Α/Α	Είδος δικαιώματος	Απαιτούμενο ποσοστό
8	Με αίτηση μετόχου ή μετόχων ο πρόεδρος της συνέλευσης υποχρεούται να αναβάλει μία μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης	5,00%
9	Ύστερα από αίτηση μετόχου, που υποβάλλεται στην εταιρεία πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη Γενική Συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της εταιρείας, στο μέτρο που αυτές είναι σχετικές με τα θέματα της ημερήσιας διάταξης	Μία μετοχή
10	Με αίτηση μετόχων το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώνει στη Γενική Συνέλευση, εφόσον είναι τακτική, τα ποσά που, κατά την τελευταία διετία, καταβλήθηκαν σε κάθε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή τους διευθυντές της εταιρείας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της εταιρείας με αυτούς	5,00%
11	Ύστερα από αίτηση μετόχων το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη Γενική Συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας	10,00%
12	Ύστερα από αίτηση μετόχων η ψηφοφορία σε κάποιο θέμα ή θέματα της ημερήσιας διάταξης ενεργείται με φανερή ψηφοφορία	5,00%
13	Ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε μετόχου, υποβαλλόμενη κατά πάντα χρόνο, το διοικητικό συμβούλιο οφείλει να πληροφορήσει το μέτοχο για το ύψος του κεφαλαίου της εταιρείας, τις κατηγορίες των μετοχών που έχουν εκδοθεί και τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας	Μία Μετοχή
14	Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και με την προϋπόθεση ότι το προβλέπει το καταστατικό, κάθε μέτοχος μπορεί να ζητήσει να του χορηγηθεί πίνακας των μετόχων της εταιρείας, με ένδειξη του ονοματεπωνύμου, της διεύθυνσης και του αριθμού μετοχών κάθε μετόχου	Μία Μετοχή

A/A	Είδος δικαιώματος	Απαιτούμενο ποσοστό
15	Δικαίωμα να ζητήσουν οι μέτοχοι έκτακτο έλεγχο της εταιρείας από το δικαστήριο έχουν αν πιθανολογούνται πράξεις που παραβιάζουν διατάξεις του νόμου ή του καταστατικού της εταιρείας ή αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης	5,00%
16	Μέτοχοι της εταιρείας δικαιούνται να ζητήσουν από το δικαστήριο τον έλεγχο της εταιρείας, εφόσον με βάση συγκεκριμένες ενδείξεις, καθίσταται πιστευτό ότι η διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων δεν ασκείται όπως επιβάλλει η χρηστή και συνετή διαχείριση	20,00%
17	Ένας ή περισσότεροι μέτοχοι μπορούν, να ζητήσουν με αγωγή από το δικαστήριο την εξαγορά των μετοχών τους από την εταιρεία, αν για τους λόγους αυτούς η παραμονή τους σε αυτήν καθίσταται, κατά τρόπο προφανή, ιδιαίτερα ασύμφορη	Μία μετοχή
18	Αν ένας μέτοχος απέκτησε μετά την ίδρυση της εταιρείας και διατηρεί τουλάχιστον το 95% του κεφαλαίου της (μαζί με τα "Συνδεδεμένα μέρη"), ένας ή περισσότεροι από τους λοιπούς μετόχους μπορούν να ζητήσουν από το δικαστήριο, την εξαγορά της συμμετοχής τους από τον μέτοχο αυτόν	Μία μετοχή
19	Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να διορίζουν απευθείας μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, όχι όμως πέραν των δύο πέμπτων (2/5) του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών	Βάσει καταστατικού
20	Εντός δέκα (10) ημερών από τη δημοσίευση της ανακοίνωσης της χορήγησης άδειας για συμβάσεις με "Συνδεδεμένα μέρη" από το διοικητικό συμβούλιο, μέτοχοι μπορούν να ζητήσουν τη σύγκληση Γενικής Συνέλευσης για να αποφασίσει αυτή για το ζήτημα της παροχής της άδειας	5,00%
21	Αμοιβή ή παροχή που καταβλήθηκε ή αποφασίστηκε να καταβληθεί σε συγκεκριμένο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, μπορεί να μειωθεί από το δικαστήριο αν, κριθεί υπέρογκη και αντιτάχθηκαν στην απόφαση αυτή μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/10 του κεφαλαίου.	5,00%
22	Απαίτηση για ελάχιστο μέρισμα 35%	33,33%
23	Απαίτηση για ελάχιστο μέρισμα 10%	20%+1
26	Απαίτηση για καταβολή και όχι κεφαλαιοποίηση του ελάχιστου μέρισματος	33,33%

A/A	Είδος δικαιώματος	Απαιτούμενο ποσοστό
27	Απαίτηση για Χορήγηση του μέρισματος σε μετρητά και όχι σε είδος (εκτός εισηγμένους σε αγορά τίτλους). (εφαρμόζεται στις εταιρείες που υπόκεινται σε υποχρεωτικό ή σε προαιρετικό έλεγχο από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρεία)	Μία μετοχή
28	Η εταιρεία μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον αν: α) κατά τη σύσταση της εταιρείας δεν καταβλήθηκε το κεφάλαιο, ή β) η εταιρεία δεν έχει το ελάχιστο κεφάλαιο που ορίζεται κάθε φορά από το νόμο, ή γ) η εταιρεία δεν έχει υποβάλλει προς καταχώριση χρηματοοικονομικές καταστάσεις δύο (2) τουλάχιστον συνεχών διαχειριστικών χρήσεων, εγκεκριμένες από τη Γενική Συνέλευση.	Μία μετοχή
29	Η εταιρεία μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση ύστερα από αίτηση μετόχου ή μετόχων που εκπροσωπούν το ένα τρίτο (1/3) τουλάχιστον του καταβεβλημένου κεφαλαίου, αν υφίσταται προς τούτο σπουδαίος λόγος, που, κατά τρόπο προφανή και μόνιμο, καθιστά τη συνέχιση της εταιρείας αδύνατη	33,33%
30	Αν το διοικητικό συμβούλιο δεν προβεί στις ενέργειες Ονομαστικοποίησης των μετόχων, μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2019, κάθε μέτοχος που έχει ανώνυμες μετοχές μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων να υποχρεωθεί η εταιρεία να εγγράψει τον αιτούντα στο βιβλίο μετόχων και να εκδώσει και να παραδώσει σε αυτόν νέες ονομαστικές μετοχές.	Μία μετοχή

Πηγή: (Πετράκης, 2018)

Διάλυση και εκκαθάριση:

Ένας νεοδημιουργημένος από το νόμο λόγος για τη διάλυση μιας Α.Ε. είναι η απόρριψη της αίτησης για πτώχευση λόγω ανεπάρκειας των κεφαλαίων της αφερέγγυας οντότητας για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας.Επιπλέον, υιοθετούνται διάφορα μέτρα για την επιτάχυνση της διαδικασίας εκκαθάρισης, μεταξύ των οποίων:

- ✓ κατόπιν αιτήματος των μετόχων που εκπροσωπούν το 10% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου ή του εκκαθαριστή, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την απαλλαγή ή την παύση της διαδικασίας εκκαθάρισης και την άμεση κατάργηση της εγγραφής από το εμπορικό μητρώο, εφόσον τεκμηριωθεί ότι ηΤα περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας δεν επαρκούν για την κάλυψη των εξόδων της διαδικασίας εκκαθάρισης.
- ✓ το σχέδιο εκκαθάρισης επιτάχυνσης και ολοκλήρωσης θα πρέπει να υποβληθεί εντός τριών (3) ετών (αντί για 5) από την έναρξη της διαδικασίας εκκαθάρισης.

- ✓ Η διαδικασία εκκαθάρισης θεωρείται πλήρης μετά την πάροδο πέντε (5) ετών της έναρξης της διαδικασίας. (αυτό το τεκμήριο όμως μπορεί να ανατραπεί από τον εκκαθαριστή).

Ο νόμος κάνει ένα βήμα μπροστά επιτρέποντας τη διανομή σε είδος, εν όλω ή εν μέρει, των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας (αντί της εκκαθάρισης αυτής και της διανομής των εσόδων εκκαθάρισης, η οποία είναι η μόνη επιλογή στο πλαίσιο του ισχύοντος καθεστώτος), υπό τον όρο ότι όλοι οι μέτοχοι είναι συμφωνία.

Ποινικές Κυρώσεις

Το ύψος των κυρώσεων για ποινικά αδικήματα του διευθυντή που προβλέπονται στο ισχύον καθεστώς έχει αυξηθεί σημαντικά. Οι κυρώσεις για τα μέλη του Δ.Σ. κυμαίνονται σήμερα από € 10.000 έως € 100.000 ή € 5.000 έως € 50.000, ανάλογα με το είδος της παράβασης και από € 10.000 έως € 50.000 για τους ελεγκτές, ενώ έχουν εισαχθεί λίγα άλλα είδη αδικημάτων. Πιο συγκεκριμένα προβλέπονται:

α) Ψευδείς ή παραπλανητικές δηλώσεις προς το κοινό

Τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ ο ιδρυτής, το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή ο διευθυντής της εταιρείας, ο οποίος εν γνώσει του προβαίνει σε ψευδή ή παραπλανητική δήλωση προς το κοινό:

- που αφορά την κάλυψη ή την καταβολή του κεφαλαίου, ή
- με σκοπό την εγγραφή σε τίτλους που εκδίδει η εταιρεία και αφορά στοιχεία αυτής, τα οποία ασκούν ουσιώδη επιρροή επί των εταιρικών υποθέσεων.

β) Παραβάσεις μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, το οποίο:

1. Εν γνώσει του συντάσσει ή εγκρίνει ανακριβείς ή παραπλανητικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας.
2. Προβαίνει σε διανομή κερδών ή άλλων ωφελημάτων σε μετόχους της εταιρείας ή τρίτο πρόσωπο, που δεν προκύπτουν από τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ή χωρίς να έχουν συνταχθεί χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή με βάση χρηματοοικονομικές καταστάσεις που εν γνώσει του είναι ανακριβείς ή παραπλανητικές ή συντάχθηκαν κατά παράβαση του νόμου.
3. Εν γνώσει του εξαγοράζει εξαγοράσιμες μετοχές ή προκαλεί την απόκτηση από την εταιρεία ιδίων μετοχών.
4. Χορηγεί προκαταβολή, δάνειο ή εγγύηση είτε επιβαρύνοντας την εταιρεία, με σκοπό να αποκτήσει τρίτος μετοχές αυτής, είτε επιβαρύνοντας θυγατρική της με σκοπό να αποκτήσει τρίτος μετοχές της μητρικής της.
5. Εν γνώσει του συντάσσει αναληθή ή ελλιπή έκθεση διαχείρισης ή άλλη υποχρεωτική κατά το νόμο ετήσια έκθεση.

γ) Παραβάσεις ελεγκτών

Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών ή με χρηματική ποινή από 10.000 μέχρι 100.000 ευρώ ή και με τις δύο ποινές:

1. Ο Τακτικός Ελεγκτής ανώνυμης εταιρείας, ο οποίος θεωρεί χρηματοοικονομική κατάσταση που εν γνώσει του έχει καταρτισθεί κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου ως προς το περιεχόμενό της.
2. Ο τακτικός ελεγκτής ανώνυμης εταιρείας ή ο διενεργών έκτακτο έλεγχο, ο οποίος παραβιάζει το καθήκον εχεμύθειας που έχει από το νόμο. Η ποινική δίωξη στην περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου ασκείται μόνο με έγκληση της εταιρείας.

δ) Παραβάσεις σχετικές με την εύρυθμη λειτουργία της εταιρείας

Τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι τριών (3) ετών ή με χρηματική ποινή από 5.000 μέχρι 50.000 ευρώ:

1. Όποιος συνάπτει για λογαριασμό της εταιρείας σύμβαση, για την οποία απαιτείται προηγούμενη άδεια συναλλαγών με «συνδεδεμένα μέρη», η άδεια δεν δόθηκε. Το αξιόποιο εξαλείφεται αν η άδεια δοθεί κατά το άρθρο 100 μετά τη σύναψη της σύμβασης.

2. Το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου το οποίο παραβιάζει την υποχρέωση πιστοποίησης καταβολής του κεφαλαίου μέσα στην προθεσμία που ορίζεται ή προβαίνει σε ψευδή πιστοποίηση της εν λόγω καταβολής. Με την ίδια ποινή τιμωρείται ο ορκωτός ελεγκτής ο οποίος προβαίνει σε ψευδή πιστοποίηση της εν λόγω καταβολής.

3. Το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που παραλείπει να συντάξει ή συντάσσει εκπρόθεσμα τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ή τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή την ετήσια έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου .

4. Το μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που παραβιάζει την υποχρέωση αναπροσαρμογής του κεφαλαίου της εταιρείας, όταν τούτο επιβάλλεται από τον νόμο.

5. Όποιος παρακωλύει τη διενέργεια ελέγχου της εταιρείας από τους τακτικούς ελεγκτές ή τους ελεγκτές που έχουν ορισθεί για τη διενέργεια εκτάκτου ελέγχου ή δεν παρέχει σε αυτούς τις πληροφορίες που οφείλει να παράσχει και οι οποίες του ζητούνται νομίμως.

3.3. Η Μελλοντική Λειτουργία των Ανωνύμων Επιχειρήσεων Σύμφωνα με το Νόμο 4548/2018 και η Πλήρης Εναρμόνιση Αυτών

Με τον πρόσφατο νόμο (Ν. 4548/2018) ολοκληρώθηκε μια αξιόπαινη προσπάθεια για τη μεταρρύθμιση του νόμου των Ανωνύμων Εταιρειών καθώς και για την αντικατάσταση ενός εκατονταετούς (παλαιού) καταστατικού. Οι αλλαγές είναι, σε μερικές ενότητες, σαρωτικές. Η προσεκτική προσαρμογή του καταστατικού των

Ανωνύμων Εταιρειών θα πρέπει να πραγματοποιηθεί το 2019. Ωστόσο, οι διατάξεις του παρόντος νόμου αρχίζουν αμέσως: από 1.1.2019.

Οι Συμβάσεις του Σ.Α. με κύριους Μετόχους, Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα μέρηόπουένα από τα πιο σημαντικά θέματα που ρυθμίζει ο νέος νόμος είναι η σύναψη αυτών των συμβάσεων. Το ζήτημα έχει ήδη εξεταστεί από τον νομοθέτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οδηγία 2017/828: επομένως, πρόκειται αποκλειστικά για εταιρείες που είναι εισηγμένες σε οργανωμένη αγορά. Ο νέος νόμος θεσπίζει (άρθρα 97, 99 κ.ε.) τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας για όλες τις εταιρείες. Είναι αυτό το δικαίωμα για μη εισηγμένο;

Με βάση τις επιλογές του νέου νόμου δεν δικαιούται να συμμετέχει στη διαδικασία λήψης αποφάσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο και στη Γενική Συνέλευση, το μέλος του Δ.Σ. ή οποιοδήποτε μέτοχο που αντλεί τόκους (άμεσα ή έμμεσα) από τη συγκεκριμένη συναλλαγή. Αξίζει να σημειωθεί ότι η τελική απόφαση ανήκει στη Γενική Συνέλευση, η οποία συγκαλείτε σε αυτό το θέμα μετά από αίτημα του 5% (μόνο) του μετοχικού κεφαλαίου. Μόνο οι υπόλοιποι μέτοχοι - στην πράξη, δηλαδή ΜΟΝΟ ο (συνήθως ένας) μειοψηφικός μέτοχος - μπορούν να ψηφίσουν στη συγκεκριμένη Γενική Συνέλευση.

Η επιλογή αυτή (όπως φαίνεται) αποσκοπεί στην προστασία των μετόχων της μειοψηφίας και της ίδιας της εταιρείας από την αδικία που ασκούν τα πρόσωπα που έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν αποφάσεις εξ ονόματός της. Δυστυχώς, αναμένεται να οδηγήσει σε ακριβώς τα αντίθετα αποτελέσματα με αυτά που εξέτασε η Νομοθετική Επιτροπή: Το προνόμιο του 5% των μετόχων μειοψηφίας να αποφασίζουν μονομερώς για θέματα που αφορούν τις σχέσεις της εταιρείας, για παράδειγμα, με τον μέτοχο της πλειοψηφίας αναμένεται να οδηγήσει σε καταχρηστικές (και / ή εκβιαστικές) συμπεριφορές.

Η δυνατότητα που δίδεται σιωπηρά στον πλειοψηφικό μέτοχο (ακόμη και αν κατέχει το 95% του μετοχικού κεφαλαίου της ΑΕ) να υπερασπιστεί τον εαυτό του με (πολυτεείς και δαπανηρές) νομικές ενέργειες, δεν διασφαλίζει τα δικά του συμφέροντα ούτε τα συμφέροντα της εταιρείας.

Επομένως, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη να βρεθεί μια διαφορετική λύση. Για παράδειγμα, για να επιστρέψετε στο προηγούμενο (ασφαλέστερο και δικαιότερο) "καθεστώς" (άρθρο 23α του Ν. 2190/1920): Οι μέτοχοι που αντλούν τόκους από σύμβαση δικαιούνται να συμμετέχουν στη Γενική Συνέλευση που θα παράσχει την τελική έγκριση, αλλά η εξουσιοδότηση για τη σύναψή της θα παρασχεθεί μόνο εάν το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου που εκπροσωπείται σε αυτήν δεν αντιταχθεί. Το συγκεκριμένο αυτό θέμα δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους για την ομαλή λειτουργία των Ανωνύμων Εταιρειών. Η λύση πρέπει να είναι απλή και άμεση, διαφορετικά, Οι μόνοι που είναι ευτυχείς είναι οι κακοήθεις μέτοχοι της μειονότητας και οι δικηγόροι τους.

3.4. Σύνοψη Βασικών Διαφορών Ν.4548 και Νόμου 2190/1920

Πίνακας 4. Σύνοψη διαφορών των Ν. 4548/2018 και 2190/1920

Νόμος 2190/1920	Νόμος 4548
Καταργεί τη δυνατότητα εκδόσεως ανώνυμων μετοχών από τη δημοσίευσή του, ενώ επιτάσσει ότι την 01/01/2020 όσες ανώνυμες μετοχές εκδόθηκαν στο πλαίσιο του προϊσχύσαντος νόμου θα ονομαστικοποιούνται αυτοδικαίως (άρ. 184).	-
Προβλέπει τη μείωση του κατώτατου ποσού της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής στο ποσό των τεσσάρων λεπτών (0,04) του ευρώ (άρ. 35 παρ. 1 εδ. α') από τριάντα λεπτά (0,30) του ευρώ που ορίζει ο Ν. 2190/1920.	-
Ο νόμος εξειδικεύει και τους λοιπούς	-

<p>τίτλους που μπορεί να εκδίδει μια ανώνυμη εταιρία, οιοποιοί είναι οι εξής: i) ομολογίες, ii) τίτλοι κτήσης μετοχών (warrants), iii) ιδρυτικοί τίτλοι, και iv) άλλοι τίτλοι που προβλέπονται από ειδικές διατάξεις (άρ. 33 παρ. 1).</p>	
<p>Αυξάνει το ελάχιστο ύψος του κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρίας στο ποσό των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ από το ποσό των είκοσι τεσσάρων χιλιάδων (24.000) ευρώ που προβλέπει το ισχύον καθεστώς.</p>	-
<p>Για την εξακρίβωση της αξίας των εισφορών σε είδος κατά τη σύσταση της εταιρίας, καθώς και σε κάθε αύξηση του κεφαλαίου της Ανώνυμης Εταιρίας, συντάσσεται έκθεση αποτίμησης από δύο ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή ελεγκτική εταιρία ή, κατά περίπτωση, από δύο ανεξάρτητους πιστοποιημένους εκτιμητές (άρ. 17 παρ. 3).</p>	<p>προηγούμενη δυνατότητα εξακρίβωσης της αξίας των εισφορών σε είδος μετά από γνωμοδότηση τριμελούς επιτροπής εμπειρογνομόνων του Υπουργείου Οικονομίας και Ανάπτυξης</p>
<p>Η πιστοποίηση της καταβολής του κεφαλαίου πραγματοποιείται από ορκωτό ελεγκτή λογιστή ή ελεγκτική εταιρία, με εξαίρεση τις πολύ μικρές ή μικρές εταιρίες που είναι μη εισηγμένες σε ρυθμιζόμενη αγορά, οπότε η πιστοποίηση μπορεί να γίνει από το ίδιο το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο και διατηρεί την προηγούμενη αρμοδιότητά του (άρ 20 παρ. 6).</p>	-
<p>Τροποποιούνται οι συνέπειες της μη εμπρόθεσμης καταβολής της υπόλοιπης</p>	-

αξίας της μετοχής (σε περίπτωση μερικής καταβολής του κεφαλαίου).	
Ορίζει μεταξύ άλλων τον ανώτατο αριθμό μελών από τα οποία απαρτίζεται το Διοικητικό Συμβούλιο, ο οποίος ανέρχεται στα 15 μέλη και διατηρεί στα 3 μέλη τον κατώτατο δυνατό αριθμό (αρ. 77 παρ. 3).	-
Ορίζει πως το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι ορισμένος μέτοχος ή μέτοχοι έχουν το δικαίωμα να διορίζουν απευθείας μέλη του διοικητικού συμβουλίου.	όχι όμως πέραν των δύο πέμπτων (2/5) του προβλεπόμενου συνολικού αριθμού αυτών, εν αντιθέσει του ενός τρίτου (1/3) επί του συνολικού αριθμού που προβλέπει ο Ν. 2190/1920.
Εισάγεται ακόμη η δυνατότητα λήψης αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης από τους μετόχους χωρίς συνεδρίαση (άρ. 135), ενώ ενδιαφέρον παρουσιάζει, η δυνατότητα διεξαγωγής συνέλευσης με ηλεκτρονικά μέσα και όχι σε ορισμένο τόπο για μετόχους που δεν δύνανται σε φυσική παρουσία (άρ. 125 και 127 παρ.3).	-
-	Επισημαίνεται ότι η υποχρέωση συγκάλυψης της Γ.Σ. από τον εκκαθαριστή στην οποία υποβάλλει το σχέδιο επιτάχυνσης και περάτωσης της εκκαθάρισης της εταιρίας, προσδιορίζεται πλέον στα τρία (3) έτη μετά την έναρξη της εκκαθάρισης αντί στα πέντε (5) που ισχύει βάσει του Ν 2190/1920 (άρ. 169 παρ.1), ενώ ορίζεται πως η εκκαθάριση τεκμαίρεται ότι περατώθηκε, αν παρέλθουν πέντε (5) έτη

	από την έναρξη της (άρ. 170 παρ.
Επανακαθορίζει το καθεστώς που διέπει τη δημοσιότητα πράξεων και στοιχείων των αλλοδαπών Α.Ε. (άρ. 172-175).	-
Αναδιαμορφώνει πλήρως το νομικό καθεστώς των Α.Ε. και αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό ενός αιωνόβιου σχεδόν νόμου. Προκειμένου να επιτύχει τον στόχο αυτό, επιφέρει πλήθος αλλαγών στις ρυθμίσεις που αφορούν τις Α.Ε. όπως καθίσταται εμφανές από την ανωτέρω ενδεικτική απαρίθμηση των πλέον σημαντικών αλλαγών.	-

4. Κεφάλαιο Τέταρτο : Επίλογος – Συμπεράσματα

Συνοψίζοντας τις τροποποιήσεις που επήλθαν στις εμπορικές εταιρείες, βάσει των νομοθετικών ρυθμίσεων που θεσπίστηκαν κατά το έτος 2018, ιδίως αναφορικά με τις Ανώνυμες Εταιρείες μπορούν να γίνουν οι εξής βασικές επισημάνσεις:

Πρώτον, ο νέος νόμος 4548/2018 προωθεί σημαντικά συγκριτικά με τον προγενέστερο 2190/1920 την **ελευθερία διαμόρφωσης των εταιρικών σχέσεων**. Η ελευθερία αυτή εκφράζεται σε διάφορες εκφάνσεις της στο πλαίσιο του νέου νόμου, όπως είναι η διεύρυνση των κατηγοριών τίτλων που μπορεί να εκδώσει μια Α.Ε., η δυνατότητα λήψεως αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση εγγράφως χωρίς να λάβει χώρα σχετική συνεδρίαση των μετόχων, καθώς και η δυνατότητα διορισμού μονομελούς διοικητικού συμβουλίου (διαχειριστή) για τις μικρές ή πολύ μικρές Α.Ε.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι ο νέος νόμος δεν συμπεριέλαβε σχετικές διατάξεις αναφορικά με το ζήτημα των ορίων της καταστατικής ελευθερίας, αλλά και των εξωτερικών συμφωνιών. Υπό την ισχύ του Ν. 2190/1920, οι εξωτερικές συμφωνίες αποτέλεσαν και εξακολουθούν να αποτελούν ένα ιδιαίτερα σημαντικό εργαλείο, ιδίως όσον αφορά συμφωνίες μετόχων που παρεκκλίνουν από τις διατάξεις του νόμου.

Εκτός από τα λοιπά πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι εξωτερικές συμφωνίες, όπως η μη δημοσίευσή τους, η κατάρτισή τους υποκινήθηκε σε μεγάλο βαθμό από την μικρότερη ελευθέρια που παρείχε ο Ν. 2190/1920 ως προς τη διαμόρφωση των εταιρικών σχέσεων, οι οποίες ήταν ασφαλέστερο να αποτυπωθούν σε ένα ιδιωτικό έγγραφο παρά στο καταστατικό. Ωστόσο, με τη διεύρυνση των δυνατοτήτων καταστατικής διαμόρφωσης των εταιρικών σχέσεων που παρέχεται στο πλαίσιο της νέας νομοθεσίας, πολλά από τα ζητήματα που μέχρι σήμερα αποτελούσαν αντικείμενο εξωτερικής συμφωνίας θα μπορούν πλέον να συμπεριληφθούν στο καταστατικό.

Συμπερασματικά, σε θεωρητικό επίπεδο, η αναμόρφωση του εταιρικού δικαίου με το σύνολο των ανωτέρω τροποποιήσεων, θα πρέπει να αντιμετωπισθεί ως ένα θετικό βήμα προς εκσυγχρονισμό του δικαίου μας. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα των νέων αλλαγών καθώς και ο βαθμός εξοικείωσης των ανωνύμων εταιρειών με αυτές είναι ζητήματα τα οποία αναμένεται να διαπιστωθούν στη πράξη.

Βιβλιογραφία

- Καραμάνης, Κ., (2008). «Σύγχρονη Ελεγκτική» (1^η Έκδοση). Αθήνα : Εκδόσεις ΟΠΑ.
- Νεγκάκης, Χ., (2010). «Λογιστική Εταιρειών» (1^η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις «σοφία».
- Φλώρος, Α., (2010). «Φορολογική Λογιστική» (4^η έκδοση). Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.
- Χριστοφιλόπουλος, Δ., (2007). «Εισαγωγή στο Δίκαιο» (3^η έκδοση). Αθήνα: Δίκαιο & Οικονομία Π.Ν. Σάκκουλας.
- Εμπορικός Σύλλογος Αθηνών (2008), Αναμόρφωση και τροποποίηση του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 «Περί ανωνύμων εταιρειών» και άλλες διατάξεις, Ανακτήθηκε από http://www.esathena.gr/uploads/n.3604_2007_anonimes_etairies.pdf
- Νικολάου Ε., Κωδικοποιημένη Νομοθεσία Ανωνύμων Εταιριών, Δικηγορική Εταιρία Σκουρής, Ανακτήθηκε από [http://www.scribd.com/doc/377731/-](http://www.scribd.com/doc/377731/)
- Νικολάου Κ., (2008) Νομικά Νέα, Ανακτήθηκε από justar-lawblog.blogspot.com/2007_10_01_archive.html - 203k - [L] [SEP]Χανιά (2008), Ανώνυμη Εταιρία, Ανακτήθηκε από <http://www.chania-cci.gr/anonimietairia.htm>
- Πετράκης, Ε. (2018). Η νέα νομοθεσία για τις ανώνυμες εταιρείες: Ν. 4548/2018. Αθήνα.
- Υπουργείο Ανάπτυξης (2008), Σχέδιο Νόμου Περί Νόμου Εταιριών, Ανακτήθηκε από www.ypan.gr/c_announce/45_4094_cms.htm - 49k -
- http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/site/el/oj/2005/l_310/l_31020051125e100010009.pdf
- www.idkaramanlis.gr/html/arxeio/gr/articles/triandafilou/triand030512-1.html - 33k -
- www.taxheaven.gr/acforum/lofiversion/index.php?t47139.html - 35k -

- www.taxheaven.gr/acforum/index.php?showtopic=65031&mode=threaded&pid=294536 - 70k –
- [https://www.pwc.com/gr/en/newsletters/legal-flash_law-44548-2018%20\(gr\).pdf](https://www.pwc.com/gr/en/newsletters/legal-flash_law-44548-2018%20(gr).pdf)
- <http://tms-auditors.gr/uploads/enhmerwtikon4548.pdf>
- Ν. 4548/2018 - «Μεταρρύθμιση του Νόμου των Ανωνύμων Εταιρειών» (ΦΕΚ Α'104 / 13.06.2018)
- ΚΝ2190/1920